

TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU
19. Ulusal İktisat Sempozyumu
3 – 4 Kasım 2017
Uluslararası Final Üniversitesi
Girne-KKTC

Belirsizlik Altında Ekonomik Kararlar ve Politikalar:
Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Ekonomileri

PROGRAM VE ÖZETLER

Economic Decisions and Policies under Uncertainty:
Economies of Turkey and Turkish Republic of Northern Cyprus
(TRNC)

TURKISH ECONOMIC ASSOCIATION
19th National Economics Symposium
November 3-4, 2017
Final International University
Kyrenia / TRNC

PROGRAMME AND ABSTRACTS

İÇİNDEKİLER/ CONTENTS

ÖNSÖZ/ FOREWORD	3
MALİ DESTEKLER / SPONSORS.....	7
GENEL BİLGİLER / GENERAL INFORMATION	8
Düzenleme / Bilim Kurulları / Organization / Scientific Committees.....	9
TEK İletişim / Yerel Düzenleme / TEA Contact /Local Arrangements...9	
Tarih ve Yer / Dates and Venue.....	9
Salonlar / Halls.....	9
Yaka Kartı / Badge	10
Oturumlar / Sessions.....	10
PROGRAM / PROGRAMME	11
ÖZETLER / ABSTRACTS	17

ÖNSÖZ¹

Türkiye Ekonomi Kurumunun 19. Ulusal İktisat Sempozyumuna hoşgeldiniz.

Öncelikle, Türkiye Ekonomi Kurumu (TEK) konusunda kısa bilgi vermek isterim. TEK, 12 Aralık 1929'da Mustafa Kemal Atatürk'ün önerisiyle Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti adıyla kurulmuştur. Kurumumuz, yine Mustafa Kemal Atatürk'ün önerisiyle kurulan Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu ile birlikte bir üçlü oluşturmaktadır. 1955'te bugünkü adını alan Kurum, 1977'de Uluslararası Ekonomi Birliği'ne (International Economic Association) üye olmuştur. TEK, 1993 ile 2005 yılları arasında her yıl, 2007'den bu yana her tek sayılı yılda olmak üzere iki yılda bir Ulusal İktisat Sempozyumu düzenlemiştir. 2006 yılından bu yana her çift sayılı yılda Uluslararası Ekonomi Konferansı gerçekleştirdik, bu konferansımızı 2018'de de yapacağız. Kurumumuz, diğer faaliyetleri yanında, iktisat kitapları ve uluslararası hakemli bir bilimsel dergi de yayınlamaktadır.

Bu sempozyumun ana temasını “Belirsizlik Altında Ekonomik Kararlar ve Politikalar: Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Ekonomileri” olarak belirledik. Bu başlığı seçmemizdeki ana etken; dünyada, bölgemizde ve Türkiye ile KKTC'de, önemli jeopolitik ve ekonomik belirsizliklerin olmasıdır. Küresel ekonomide büyüme, dış ticaret, fiyatlar ve politikalar konusunda dikkate almamız gereken belirsizliklere ek olarak, çok yakınımızda, askeri ve politik çatışmalara şahit oluyoruz.

Belirsizlikler elbette ekonomik kararları, piyasaları ve kurumları etkiliyor; iktisatta bunları değişik yöntemlerle yansıtmaya ve karşılamaya çalışırız. (1) Bir yöntem, ekonomik ilişkilere hata veya belirsizlik terimi eklemektir. (2) Bu belirsizlik terimlerini, farklı istatistiksel özellikler ve dağılımlar ile yansıtılabiliriz. (3) Bir başka yöntem, belirsizlikler ve şoklar için senaryolar oluşturmak ve bu senaryolar temelinde benzetimler (simulasyonlar) yapmaktır. Bu yöntem Türkiye ve KKTC'de çok az uygulanır, hatta genellikle yoktur. Halbuki bu yöntemi Amerika, Avrupa ve Doğu Asya ülkeleri çok sık uygular. Uygulama, hem kamu, hem özel kesimlerde vardır. (4) Belirsizlikleri ve şokları, kurumsal yapılar yoluyla da karşılamak gerekir; kurumları geniş anlamda güçlendirmek, daha donanımlı yapmak bu çerçevede ele alınmalıdır. Örnek vermek gerekirse, küresel ve yerel parasal belirsizlikler ve şoklar karşısında merkez bankalarını daha güvenilir (kredibilitesi yüksek) kılmak önemlidir. Genel olarak, ekonomi politikalarında güvenilirlik ve açıklık öne çıkmalıdır.

Bu sempozyumda 17 oturumda 62 bildiri sunulmaktadır.² Bildiri sunanlar arasında Arjantin, Azerbaycan, KKTC ve Türkiye'nin birçok üniversitesinden, merkez bankasından, kalkınma bakanlığından araştırmacı vardır. Bu bağlamda T. C. Merkez Bankasından önemli sayıda katılım olduğunu söylemek isterim.

Burada sunulan bildiriler bir değerlendirme, seçim ve editörlük süreci sonrasında TEK tarafından kitap olarak basılacak, yazarlara ve ilgili kurumlara dağıtılacaktır.

¹ 3 Kasım 2017'de sempozyumun açılışında yapılan konuşmanın gözden geçirilmiş halidir.

² Ancak bitirilemeyen ve/veya sunulamayan makaleler nedeniyle bu kitapta 54 özet yer almıştır.

Öncelikle bildiri sunan katılımcılara teşekkür ederim; bu sempozyum onlarla yapılabilir olmuştur. KKTC Merkez Bankasının Yönetim Kuruluna ve Başkanına, Kıbrıs Türk Ekonomi Kurumu Yönetim Kuruluna, Başkanına ve İkinci Başkanına, Uluslararası Fİnal Üniversitesinin Müttevelli Heyetine, Rektörüne, Genel Sekreterine ve yardımcı olan personeline çok teşekkürler ederim. Ve elbette Türkiye Ekonomi Kurumu Yönetim Kuruluna, özellikle program yapmakla çok uğraşanlara ve çalışanlarımıza içten teşekkür ederim. Organizasyon ile ilgili sorunlarımıza çözüm için uğraşan Diamed'e de teşekkür ederim.

Diliyorum, iki gün sürecek bu sempozyum bildirileri, tartışmaları ve sonunda ortaya çıkacak kitabıyla katılımcılarımıza, meslektaşlarımıza ve ilgili tüm taraflara yararlı olacaktır.

Ercan Uygur
Türkiye Ekonomi Kurumu Başkanı

FOREWORD¹

Welcome to the 19th National Economics Symposium of the Turkish Economic Association.

I would first like to give a summary information on the Turkish Economic Association (TEA). The TEA was established on 12 December 1929 on the suggestion of Mustafa Kemal Atatürk with the name of National Economy and Saving Society. Our Association forms a triad together with the Turkish Language Association and the Turkish History Association which were also established on the suggestion of Mustafa Kemal Atatürk. The Association adopted its present name in 1955 and it became a member of the International Economic Association in 1977. The TEA organized a National Economics Symposium in each year between 1993 and 2005, and in every odd numbered years from 2007 to the present. Since 2006, we held an International Conference on Economics in every even numbered year and the next conference will be held in about a year in 2018. In addition to other activities, our Association publishes economics books and a peer reviewed international journal.

We decided the main theme of this symposium as “Economic Decisions and Policies under Uncertainty: Economies of Turkey and the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)”. The main reason for selecting this topic is the presence of important geopolitical and economic uncertainties in the world, in our region and in Turkey and the TRNC. In addition to uncertainties that we need to take into account in growth, foreign trade, prices and policies in the global economy, we have been witnessing military and political clashes in the nearby regions.

Uncertainties obviously affect economic decisions, markets and institutions; we attempt to reflect and meet these with different methods in economics. (1) One method is to add an error or uncertainty term to economic relationships. (2) We can reflect these uncertainty terms with differing features and distributions. (3) Another method is to form scenarios for uncertainties and shocks and carry out simulations on the basis of these scenarios. This method is applied very rarely in Turkey and the TRNC, in fact it does not generally exist. Yet, it is widely applied in America, Europe and East Asia. We observe the application in both the public and private sectors. (4) Uncertainties and shocks should also be met by institutional structures; strengthening and making the institutions more equipped in general should be considered in this framework. To give an example; it is important to make the central banks more reliable (with higher credibility) against global and local uncertainties and shocks. In general, priority should be given to reliability and openness of economic policies.

At this symposium, 62 papers are presented in 17 sessions.² Among the presenters, there are researchers from universities, central banks and ministries of development of Argentina, Azerbaijan, the TRNC and Turkey. In this connection, I want to mention the significant number of participants from the Central Bank of Turkey.

Papers presented here will be published in a book by the TEA, after a reviewing, selection and editorial process and will be distributed to the authors and relevant institutions.

¹ Revised version of the speech delivered at the opening of the symposium on 3 November 2017.

² However, due to papers not completed and/or not presented, there are 54 abstracts in the book.

I would first of all like to thank the presenting participants; it is with them that this symposium was made possible. I thank very much the Executive Board and the Governor of the Central Bank of the TRNC; the Executive Committee, the Chairperson and the Vice Chairperson of the Cyprus Turkish Economic Association; the Board of Trustees, the Rector, the Secretary General and other helpful staff of the Fİnal International University. And obviously, I extend my sincere thanks to members of the Executive Committee of the Turkish Economic Association, especially to those who spend much time in preparing the symposium programme. I also thank to Diamed who struggled to find solutions to organizational issues.

I hope that the papers presented and the debates during this two day-symposium and the book that will be out will be useful for all our participants and colleagues and to all those interested parties.

Ercan Uygur
President of the Turkish Economic Association

MALİ DESTEKLER / SPONSORS

Türkiye Ekonomi Kurumu, katkılarından dolayı aşağıdaki kurumlara teşekkür eder.

Turkish Economic Association would like to thank to the following institutions for their support.

KKTC Merkez Bankası

Central Bank of the TRNC

GENEL BİLGİLER

GENERAL INFORMATION

Düzenleme Kurulu / Organization Committee

Ercan UYGUR (Uluslararası Final Üniversitesi ve TEK)
Fahriye ÖZTÜRK (Gazi Üniversitesi ve TEK)
Oya S. ERDOĞDU (Ankara Üniversitesi ve TEK)
M. Aykut ATTAR (Hacettepe Üniversitesi ve TEK)
Türkmen GÖKSEL (Ankara Üniversitesi ve TEK)
Vedat YORUCU (KTEK)
Bülent TAŞEL (Uluslararası Final Üniversitesi)
Mehmet KARAY (Uluslararası Final Üniversitesi)
Kürşat KUNTER (KKTCMB)

Bilim Kurulu / Scientific Committee

Ercan UYGUR (Uluslararası Final Üniversitesi ve TEK)
Fahriye ÖZTÜRK (Gazi Üniversitesi ve TEK)
Oya S. ERDOĞDU (Ankara Üniversitesi ve TEK)
M. Aykut ATTAR (Hacettepe Üniversitesi ve TEK)
Türkmen GÖKSEL (Ankara Üniversitesi ve TEK)

TEK İletişim / TEA Contact

Merve AYDOS, Ebru İNAN
Türkiye Ekonomi Kurumu (TEK) / Turkish Economic Association (TEA)
Hoşdere Cad. No: 24/4
06550 Çankaya / ANKARA

Tel: +90 (312) 468 25 89
Fax/Faks: +90 (312) 468 25 99
e-mail: tektrtr@gmail.com
URL: <http://www.tek.org.tr>

Yerel Düzenleme / Local Arrangements

Fatih ÜNLÜ
Diamed Kongre Organizasyon
Adres : Servi Sok. No:31/2 06600 Kurtuluş - Ankara
Tel & Faks: +90 312 434 4273
GSM: +90 535 792 2406
e-mail: fatih@diamed98.com
Web: www.diamed98.com

Tarih ve Yer / Dates and Venue

3-4 Kasım, 2017
Uluslararası Final Üniversitesi, Girne / KKTC

3-4 November, 2017
International Final University, Kyrenia / TRNC

Salonlar / Halls

Konferans Salonu
Salon A
Salon B
Salon C

Yaka Kartı / Badge

Yaka kartları kayıt sırasında temin edilecektir. Katılımcılarımızın konferans sırasında tüm etkinliklerde yaka kartı bulundurmaları gerekmektedir.

Conference badges will be provided during registration. All conference participants are kindly asked to carry personal name badges during the Conference.

Oturumlar / Sessions

Oturumları yönetecek oturum başkanları programda belirtilmiştir.

Chairpersons for sessions are indicated in the conference programme.

Seçilmiş ve Davetli Oturumlar / Contributed and Invited Sessions

Oturumlar, oturum başkanı tarafından yönetilir. Her seçilmiş bildiri için yaklaşık 20 dakika sunum süresi ayrılmıştır, sonra tüm bildirimler için toplam yaklaşık 10 dakika tartışma süresi vardır. Her salonda bilgisayar ve yansı aleti vardır ve sunuşlar PowerPoint düzeni ile yapılabilir.

Sessions are moderated by chairpersons. Each contributed paper is allotted around 20 minutes; then a discussion follows for all papers for about 10 minutes. Each conference room is equipped with a computer and a projector, and the presentations can be made using PowerPoint.

PROGRAM

PROGRAMME

3 Kasım 2017 Cuma

November 3, 2017 Friday

09:30 – 10.45

Açılış Konuşmaları / Opening Speeches

KONFERANS SALONU

Dimağ Çağınır, Kıbrıs Türk Ekonomi Kurumu Başkanı**Çiğdem Koğar**, KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu Üyesi**Mehmet Emin Özcan**, Vakıflar Bankası Genel Müdürü**Ercan Uygur**, Türkiye Ekonomi Kurumu Başkanı ve Uluslararası Final Üniversitesi Rektör Yardımcısı**Abdullah Y. Öztoprak**, Uluslararası Final Üniversitesi Rektörü**Sunat Atun**, KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı**Nihat Zeybekci**, TC Ekonomi Bakanı

10:45 – 11:00

Kahve Arası / Coffee Break

11:00 – 12:30

1. Oturum / Session 1

SALON A

Risk ve Belirsizlik / Risk and Uncertainty

Oturum Başkanı / Session Chair: **Türkmen Göksel**

- “Türkiye’de Belirsizlik Altında Sanayi Politikaları” A. Suut Doğruel, Fatma Doğruel (Marmara Üniversitesi, Marmara Üniversitesi)
- “Türkiye’nin Risk Primindeki Yükselişlerin Makroekonomik Göstergeler Üzerine Etkisinin Analizi” Bedriye Tunçşiper, Ferhan Sayın (İzmir Demokrasi Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi)
- “Kompozit Risk ve Toplam Faktör Verimliliği İlişkisi: Türkiye Örneği” Nisfet Uzay, Emrah Koçak (Erciyes Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi)
- “Türkiye’de Demokrasi ve Politik Riskin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi” Emrah Sofuoğlu, Oktay Kızılkaya, Ahmet Ay (Ahi Evran Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi)

11:00 – 12:30

2. Oturum / Session 2

SALON B

Seçilmiş Çalışmalar I / Selected Studies I

Oturum Başkanı / Session Chair: **Erdinç Tokgöz**

- “Türkiye İmalat Sanayinde Üniversite Sanayi İşbirliğinin İnovasyon Performansı Üzerindeki Etkisinin Yapısal Eşitlik Modelleme ile Ölçümü” Çağatan Taşkın, Nalan Ölmezoğulları, Cem Okan Tuncel (Uludağ Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi)
- “Bursa İmalat Sanayinde Teknolojik Yetenek Birikimi Üzerine Bir Alan Araştırması” Cem Okan Tuncel (Uludağ Üniversitesi)
- “XXI. yüzyılın başında uluslararası işbirliği bağlamında Türk-Azeri ekonomik ilişkileri” E. İ. Emir-İlyasova, Z. M. Bünyadov (Azerbaycan)
- “Türkiye için Ekonomik Politika Belirsizliği Endeksi” Evren Erdoğan Coşar, Saygın Şahinöz (TCMB, TCMB)

12:30 – 13.30

Yemek Arası / Lunch Break

13:30 – 14:45

3. Oturum / Session 3

KONFERANS SALONU

Davetli Konuşmacılar / Invited Speakers

Cecilia Rumi (Universidad Nacional de La Plata)

“Argentina's Long History of (Economic) Uncertainties”

Ercan Uygur (Uluslararası Final Üni. ve TEK)

“Global Trade: Slowdown and Uncertainties”

Yönlendirici / Moderator:

Fikret Görün

14:45 – 15:00

Kahve Arası / Coffee Break

- 15:00 – 16:30** **4. Oturum / Session 4** **SALON A**
Seçilmiş Çalışmalar II / Selected Studies II
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Özay Mehmet**
- “The Impacts of Uncertainty Regarding Risk and Ambiguity on Borsa İstanbul (Bist)” Ayberk Nuri Berkman, Ömer İskenderoğlu (Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi)
 - “The Impact of Regulatory Change on Insider Trading: Evidence from an Emerging Market” Özlem Akın, Gözde Sungu Esen (Özyeğin Üniversitesi, Özyeğin Üniversitesi)
 - “Duality versus Holistic Understanding in Social Sciences” Aysu İnsel, Erhan Aslanoğlu (Marmara Üniversitesi, Piri Reis Üniversitesi)
 - “Calculation of Human Development Index for North Cyprus using economic measurements of post-conflict period” Ali Cevat Taşiran, Ceylan Ünver (ODTÜ, ODTÜ)
- 15:00 – 16:30** **5. Oturum / Session 5** **SALON B**
Seçilmiş Çalışmalar III / Selected Studies III
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Fahriye Öztürk**
- “Türkiye’de İç Borç Stokunun Arz ve Talep Kompozisyonunun Dönüşümüne Bir Bakış” Erdal Yılmaz (TCMB)
 - “Türkiye’de Kadın İş Gücü: Bölgesel Bir Analiz” Yasemin Özerkek, Yasemin Özbal (Marmara Üniversitesi, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu)
 - “Cinsiyet Eşitsizliği ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Panel Veri Analizi” Oktay Kızılkaya, Emrah Koçak, Adem Alver (Ahi Evran Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi)
 - “Türkiye İçin Bir İktisadi Belirsizlik Göstergesi” Evren Erdoğan Coşar, Saygın Şahinöz (TCMB, TCMB)
- 16:30 – 16:45** **Kahve Arası / Coffee Break**
- 16:45 – 18:15** **6. Oturum / Session 6** **SALON A**
KKTC Ekonomisi / The Economy of TRNC
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Recep Kök**
- “Çok Aşamalı Model ile Banka Karlılığını Etkileyen Faktörler: KKTC Örneği” Kaan Kutlay (Lefke Avrupa Üniversitesi)
 - “Ticaret Kısıtlamasının Tarım Sektörü Üzerine Etkisi (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Örneği)” Hayati Başaran, İpek Kızıl Duman (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü, KKTC Genel Tarım Sigortası Fonu Müdürü)
 - “Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Sosyal Güvenlik Sistemi ve Emeklilik” Beyhan Yaslıdağ (İstanbul Aydın Üniversitesi)
 - “Barış Suyu, KKTC’de Tarımsal İhracat ve Kalkınma Stratejisi Konusunda Bir Öneri” Halil Seyidoğlu (Doğuş Üniversitesi)
- 16:45 – 18:00** **7. Oturum / Session 7** **SALON B**
Ulusal Gelir, Yatırım ve İstihdam / National Income, Investment, and Employment
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Oya S. Erdoğan**
- “4. Sanayi Devrimi ve Ulusal Gelir Muhasebesi” Yücel Candemir (İstanbul Teknik Üniversitesi (Emekli İktisat Profesörü)
 - “İkili Uyarlanma Yaklaşımı: Türkiye için Yatırım Fonksiyonu Uygulaması” Mustafa İsmihan, Mustafa Can Küçükler (Atılım Üniversitesi, Atılım Üniversitesi)
 - “Türkiye’nin Büyük Ticaret Ortakları İle Arasındaki Girdi-Çıktı İlişkisinin Analizi” Semanur Soyyiğit, Çiğdem Boz (Erzincan Üniversitesi, Batman Üniversitesi)

4 Kasım 2017 Cumartesi

November 4, 2017 Saturday

9:30 – 11:00

8. Oturum / Session 8
Eğitim, Demografi ve İstihdam / Education, Demography and Employment

SALON A

Oturum Başkanı / Session Chair: Vedat Yorucu

- “Intergenerational Education Mobility and the Level of Development: Evidence from Turkey” Abdurrahman Aydemir, Hakkı Yazıcı (Sabancı Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi)
- “The Effect of Education on Internal Migration in Turkey: Level and Timing Effects by Reason of Migration” Abdurrahman Aydemir, Murat G. Kırdar, Hüseyin Torun (Sabancı Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, TCMB)
- “Technology and Survival in Preindustrial England: A Malthusian View” M. Aykut Attar (Hacettepe Üniversitesi ve TEK)
- “Employment Growth and Uncertainty: Evidence from Turkey” Aslıhan Atabek Demirhan, H. Burcu Gürçihan Yüncüler (TCMB, TCMB)

9:30 – 11:00

9. Oturum / Session 9
Seçilmiş Çalışmalar IV / Selected Studies IV

SALON B

Oturum Başkanı / Session Chair: Cem Payaşlıoğlu

- “Döviz Kuru Oynaklığının Türkiye-Rusya Dış Ticareti Üzerindeki Etkisi: Asimetrik VAR Analizi” Ali Eren Alper, F. Özlem Alper (Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi)
- “Avrupa’da Büyüme, Elektrik Tüketimi ve CO2: Panel Veri ile Kısa ve Uzun Dönem Nedensellik” Berna Balcı İzgi (Gaziantep Üniversitesi)
- “Endüstri Yoğunlaşması ve Hisse Senedi Getirisi: Türkiye Üzerine Bir Çalışma” Ceren Erdurak, Murat Donduran (Yıldız Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi)
- “‘Çıkrıklar Durunca’ Romanının Düşündürdükleri” Çiğdem Boz, Serkan Çiçek (Batman Üniversitesi, Muğla Sıtkı Sağman Üniversitesi)

9:30 – 11:00

10. Oturum / Session 10
Reel Sektör ve Sektörel Analizler / Real Sector and Sectoral Analyses

SALON C

Oturum Başkanı / Session Chair: Gülcay Payaşlıoğlu

- “Türkiye’de Oyuncak Sektörünün Rekabet Gücü ve İhtisaslaşmış Oyuncak OSB’lerin Gerekliliği” Necla Erdoğan, Oğuz Kara, Birol Erkan (Düzce Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Uşak Üniversitesi)
- “İnşaat Sektörü İstihdamındaki Temel Örüntüler: Kayıt-dışılık nasıl azaltılabilir?” Cem Başlevent (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
- “Türkiye Ekonomisinde Sürükleyici Endüstri Analizi: 2002-2012 Karşılaştırması” Esra Alp, Recep Kök, Murat Ozan Başkol (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi)
- “Kilit Endüstrilerin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: Mekansal Ekonometri Analizi” Recep Kök, Esra Alp, Ramazan Ekinci (Dokuz Eylül Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi)

11:00 – 11:15

Kahve Arası / Coffee Break

- 11:15 – 12:45** **11. Oturum / Session 11** **SALON A**
Kriz, Reel Ekonomi ve Kurumlar / Crisis, Real Economy and Institutions
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Yücel Candemir**
- “Türkiye’de Kurumsal Kalite - Yabancı Doğrudan Yatırımlar İlişkisi” Ali Acaravcı, Seyfettin Artan, Sinan Erdoğan, Tunay Bostan Göktürk (Mustafa Kemal Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi)
 - “Çalışanların Kurumsal İtibar Algısının Örgütsel Bağlılık İle İlişkisi” Gülay Selvi Hanişoğlu, Kerim Güvendi (Beykent Üniversitesi, Beykent Üniversitesi)
 - “Alt ve Üst Orta Gelirli Ekonomilerde Kurumsal Faktörlerin Büyüme Üzerindeki Etkisi” Selim Başar, Murat Eren (Atatürk Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi)
 - “Hedonik Döngü Türkiye’de Geçerli mi?” Seyit Mümin Cilasun, Semih Tümen (TCMB ve Atılım Üniversitesi, TCMB)
- 11:15 – 12:45** **12. Oturum / Session 12** **SALON B**
Seçilmiş Çalışmalar V / Selected Studies V
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Türkmen Göksel**
- “Investment Specific Technology Shocks and Emerging Market Business Cycle Dynamics” Aydan Doğan (Barcelona Üniversitesi)
 - “Estimation of the Static Corporate Sustainability Interactions Model” Damla Durak Uşar, Mehmet Ali Soytaş, Meltem Denizel (Özyeğin Üniversitesi, Özyeğin Üniversitesi, Iowa State Üniversitesi)
 - “Financialisation and Housing: The Case of Turkey” Işıl Erol (Özyeğin Üniversitesi)
 - “Sectoral Distribution of Gross Domestic Product in Northern Cyprus Between 1977-2015” Ali Cevat Taşırın, Nazife Şakacı, Şeyda E. Çoban (ODTÜ, ODTÜ, ODTÜ)
- 12:45 – 14:00** **Yemek Arası / Lunch Break**
- 14:00 – 15:30** **13. Oturum / Session 13** **SALON A**
Enflasyon I / Inflation I
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **Selim Soydemir**
- “Türkiye Ekonomisi için Optimal Enflasyon Hedefi Tahmini” Serkan Çiçek, Semanur Soyyiğit (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi)
 - “Belirsizlik İçinde Enflasyon Hedeflemesi: Teorik Bir İnceleme” Emine Aybike Akkutay, Mustafa İsmihan (Gazi Üniversitesi, Atılım Üniversitesi)
 - “Türk Ekonomisinde İkiz Açık Hipotezinin Geçerliliğinin Testi: Enflasyonun Yarattığı Belirsizlik İkiz Açığı Etkiler Mi?” Ekrem Erdem, Can Tansel Tuğcu (Erciyes Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi)
 - “Küresel Finansal Kriz Öncesi ve Sonrasında Enflasyon Hedeflemesi ve Döviz Kurunun Rolü: Türkiye Örneği” Metin Özdemir, Coşkun Akdeniz, Ali İlhan (Uludağ Üniversitesi, Namık Kemal Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi)
- 14:00 – 15:15** **14. Oturum / Session 14** **SALON B**
Uluslararası Ticaret / International Trade
- Oturum Başkanı / Session Chair:** **M. Aykut Attar**
- “Can Non-ARDL Method Explain J-Curve Testing over (bilateral) Trade Relationship between Turkey and EU Countries?” Ahmet Şengönül, Süleyman Değirmen, Yağmur Keskin (Cumhuriyet Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi)
 - “The Importance of News Announcements and Fundamentals for Exchange Rate Behavior in Turkey” Ünay Tamgaç, Mücahit Denk (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
 - “Endogenous Labor Supply and the Optimal Tariff” Türkmen Göksel (Ankara Üniversitesi ve TEK)

15:30 – 15:45 Kahve Arası / Coffee Break

**15:45 – 17:00 15. Oturum / Session 15
Para Politikası / Monetary Policy**

SALON A

Oturum Başkanı / Session Chair: Bedriye Tunçsiper

- “Fed Para Politikasına İlişkin Beklentilerin Türkiye’ye Yönelen Portföy Akımları Üzerine Etkisi” Zelal Aktaş, Neslihan Kaya Ekşi, Yasemin Erduman (TCMB, TCMB, TCMB)
- “Fed Para Politikası Beklentilerinin Gelişmekte Olan Ülkelerin Portföy Akımlarından Aldığı Pay Üzerindeki Etkisi Farklılaşıyor mu?” Zelal Aktaş, Neslihan Kaya Ekşi, Yasemin Erduman (TCMB, TCMB, TCMB)
- “Geleneksel Olmayan Para Politikaları ve Gölge Politika Faizi” Ozan Ekşi (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

**15:45 – 17:00 16. Oturum / Session 16
Enflasyon II / Inflation II**

SALON B

Oturum Başkanı / Session Chair: M. Aykut Attar

- “Türkiye Ekonomisinde Yakın Dönemde Kira Enflasyonunu Etkileyen Faktörler” Mustafa Utku Özmen (TCMB)
- “Faiz Oranları ve Enflasyon: Neo-Fisherian Yaklaşımın Türkiye Ekonomisi Açısından Analizi” Tolga Dağlaroğlu, Baki Demirel (Gazi Üniversitesi ve Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
- “Türkiye’de, 1986-2017 Dönemi Enflasyon Belirsizliği ve Belirsizlikteki Değişimlerin Para Politikaları Çerçevesinde Değerlendirilmesi” Hazar Altınbaş, Ayhan Bülent Toptaş (Dokuz Eylül Üniversitesi, TCMB)

**15:45 – 17:15 17. Oturum / Session 17
Seçilmiş Çalışmalar VI / Selected Studies VI**

SALON C

Oturum Başkanı / Session Chair: Oya S. Erdoğan

- “Evidence for the Explosive Behavior of Food and Energy Prices: Implications in terms of Inflation Expectations” Aytül Ganioglu (TCMB)
- “An Empirical Study On The Wage and Price Stickiness Of US Economy (1990-2016)” Leyla Baştav (Bilkent Üniversitesi)
- “The Impact of Oil, Gas and Coal Prices on the Agricultural Trade of Turkey: A Cointegration Analysis” Nezahat Doğan, Nuru Giritli (Uluslararası Final Üniversitesi, Lefke Avrupa Üniversitesi)
- “The Impact of Recent Investments on Transportation Infrastructure on Rural Development in Turkey” Mevlüde Akbulut Yüksel, Belgi Turan (Dalhousie University, Atılım Üniversitesi)

ÖZETLER

ABSTRACTS

Argentina's Long History of (Economic) Uncertainties

RUMI, Cecilia

cecilia.rumi@gmail.com

Instability and uncertainty have been the common factor of Argentina's political economy during the course of its history. Trends and volatility in GDP, inflation, exchange rate, terms of trade and capital flows evidence the hardship citizens and policy makers are used to enduring. This is in the country itself, as well as in its neighborhood.

The internal design of monetary, financial and capital markets institutions has allowed 13 zero depletion of its currency and several deposit confiscations. Fiscal institutions have surrendered to short term and pro cyclicalıty. Discretion has been the rule, disregarding the efficiency costs of uncertainty. Is there any rule that may curb this volatile and uncertain perspective and lead countries like Argentina to a sustainable growth and welfare path?

JEL Codes: O54, E32, G01

Keywords: Argentina, Latin America, political economy, volatility and uncertainty

Global Trade: Slowdown and Uncertainties

UYGUR, Ercan

ercan.uygur@gmail.com

There has been a significant slowdown in the growth of world trade in recent years. In the three decades before 2011, annual world trade recorded a growth of about 6%. This was twice as high as world GDP growth, implying an income (GDP) elasticity of trade at around 2. Since 2011 however, the income elasticity of trade has fallen to below 1, on average.

Several factors have been listed for the slowdown in world trade;

- (i). End of trade liberalization and increase in trade protectionism.
- (ii). Fall in commodity prices, particularly in oil prices.
- (iii). Change in the composition of GDP, with particularly a fall in the share of investment. The latter has a larger trade component.
- (iv). Weakness of trade credit.

While the recent poor performance of global trade has been attributed to these structural and cyclical factors, this paper argues that the rise in both price uncertainty and demand uncertainty have had a significant effect on the decline in trade growth. Price uncertainty is reflected in fluctuations in real exchange rates, commodity prices and manufacturing prices. Demand uncertainty, on the other hand, is reflected by growth variability.

JEL Codes: F14, F13, F01

Keywords: Global trade, growth and trade, real exchange rates, commodity prices, price uncertainty, demand uncertainty

Türkiye’de Belirsizlik Altında Sanayi Politikaları

DOĞRUEL, A. Suut

suut.dogrueel@marmara.edu.tr

DOĞRUEL, Fatma

fatma.dogrueel@marmara.edu.tr

2008-2009 küresel finansal krizi global düzeyde bir belirsizlik yarattı. Gelişmiş ülkelerde kriz sonrası göstergelerin kriz öncesi düzeylere gelmesi bir türlü gerçekleşmedi. Bu durgunluktan çıkış sürecinin ne zaman gerçekleşeceği, iktisat akademik dünyasında önemli bir tartışma konusu olmayı sürdürüyor. Özellikle uluslararası finans politikalarının tasarlanmasında rol oynayan IMF gibi kuruluşların iktisatçıları bu tartışmaların içinde geniş biçimde yer alıyorlar. Dolayısıyla belirsizlik, küresel kriz sonrası global ekonominin üzerinde durduğu temel iktisadi sorunlardan biri oldu.

Küresel krizin öncesinde belirsizlik daha çok gelişmekte olan ülkelerin yatırım yapılabilir olma koşullarını anlatıyordu. Ancak, küresel kriz bu ayrımı kaldırdı. Belirsizlik artık global bir sorun ve etkisi sadece gelişmekte olan ülkelerde değil, gelişmiş ekonomilerin iktisadi politikalarının belirlenmesinde de ortaya çıkıyor. Gelişmiş ülkelerin de belirsizlik altında karar verme durumunda kalmaları, konu ile ilgili geniş bir ilgi ve yayın faaliyeti doğurdu. Bu çalışmalar ağırlıklı olarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri kapsayan yatay-kesit analizlere dayanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, bu literatürden hareket ederek Türkiye’de 2008-2009 Krizi öncesi ve sonrası imalat sanayinin durumunu katma değer, verimlilik, vb göstergelerle deskriptif biçimde incelemektir. Belirsizliğin arttığı kriz sonrası dönemin Türkiye’de sanayi politikalarının yönlendirilmesini nasıl etkilediği çalışmanın temel odağı olacaktır. Böylece literatürde mevcut yatay kesit analizlerinden farklı olarak tek bir ülkeyi incelemek için geliştirilebilecek yaklaşımlara da bir katkı yapılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanayi politikaları, belirsizlik, Türkiye

JEL Kodları: O14, O25

Kompozit Risk ve Toplam Faktör Verimliliği İlişkisi: Türkiye Örneği

UZAY, Nisfet

uzay@erciyes.edu.tr

KOÇAK, Emrah

ekocak@ahievran.edu.tr

Küreselleşmenin her geçen gün arttığı günümüz dünyasında, ülke risklerinin anlaşılması ve bu risklerin ekonomik etkilerinin belirlenmesi çok önemlidir. Bu kapsamda çalışma, 1985-2014 dönemi Türkiye’de kompozit riskin (politik, ekonomik ve finansal risk derecelerinin bileşimi) toplam faktör verimliliği üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmada eşbütünleşme ve nedensellik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Eşbütünleşme sonucu, risk ile toplam faktör verimliliği arasındaki uzun dönemli ilişkiyi desteklemektedir. Bu ilişkiye göre kompozit risk, toplam faktör verimliliği üzerinde negatif bir etkiye sahiptir. Nedensellik analiz sonuçları ise, kısa ve uzun dönemde kompozit risk puanındaki artıştan (riskteki azalış) toplam faktör verimliliğine doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisini işaret etmektedir. Bu sonuçlar Türkiye’de kompozit risklerin verimlilik üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Risk, Toplam Faktör Verimliliği, Türkiye, Eşbütünleşme.

Jel Kodu: O47, C01, G32.

Türkiye’de Demokrasi ve Politik Riskin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi

SOFUOĞLU, Emrah
emrahsofuoglu@gmail.com

KIZILKAYA, Oktay
okizilkaya@ahievran.edu.tr

AY, Ahmet
ahmetay@selcuk.edu.tr

Son zamanlarda demokrasinin ekonomik büyüme üzerinde önemli etkisi olduğu varsayımı araştırmacılar tarafından genel kabul gören olgulardan birisi haline gelmiştir. Demokrasi seviyesinde meydana gelen gelişmelerin beraberinde kurumsal yapı, hukuk ve düzen, bürokratik kalite gibi birçok alanda olumlu etki yaratarak ekonomik büyüme performansını artırdığı düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı Türkiye’de demokrasi ve politik riskin ekonomik büyüme üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu kapsamda çalışmada Stock-Watson (1993) tarafından geliştirilen Dinamik En Küçük Kareler (DOLS) eşbütünleşme testinden yararlanılmış olup 1985:1-2016:2 dönemi aylık verileri kullanılmıştır. Analiz sonucuna göre Türkiye’de demokrasi düzeyinin artması ekonomik büyümeyi artırırken, politik riskte meydana gelen artış ise ekonomik büyümeyi olumsuz etkilemektedir. Son olarak demokrasi seviyesini artırmak için bir kısım politika önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Politik Risk, Türkiye, Eşbütünleşme

Jel Kodları: K10, L50, O43

XXI yüzyılın başında uluslararası işbirliği bağlamında Türk-Azeri ekonomik ilişkileri

EMİR-İLYASOVA, E.İ.

emirilyas@rambler.ru

BÜNYADOV, Z. M.

1990'lı yıllardan itibaren açık bir ekonomi yaratmak için 20. yüzyılda Türk ekonomisinin pazar hatlarına geçişi sağlandı. Aynı zamanda Azerbaycan, bağımsızlığın restorasyonundan sonra pazar reformlarını acilen uygulamaya başladı. Türkiye, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını tanıyan ilk devletlerden biriydi.

Türkiye'nin Azerbaycan ekonomisine katılımı "mekik" ticaret hacmine bakılmaksızın dış ticaret cirosundaki (% 23.0) payına yansıyor. 2015 yılında yurt dışından ortakları arasında, Azerbaycanın dış ticaret cirosu üzere Türkiye 4 sırada, idhalete üzere 12.7%, ihracat üzere % 13.0 olmakla Rusya'dan sonra 2 sırada olmuştur. Önümüzdeki birkaç yıl içinde hükümetler arası anlaşma esasında Şahdeniz sahasından doğalgaz taşımacılığı için "TANAP" Trans-Anadolu gaz boru hattı ve "TAP" Trans-Adriatik boru hattı projeler 2012 ilde imzalanmıştır). Kısa bir sıra önce -Bakü-Tiflis-Kars demir yol hattının devreye alınması bekleniyor.

Sonuç olarak, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki ilişkiler aslında ikili ilişkiler çerçevesinin ötesini geçmiş ve hem bölgesel hem de uluslararası nitelik kazanmaya başlamıştır. Genel olarak, Azerbaycan'ın uluslararası işbölümüne katılımı, ihracat / GSYİH göstergesinde % 32,8, ve ithalât / tüketim endeksinde yurtdışından sağlanan mallara bağımlılık % 45.0 olduğu ifade ediliyor. Dış ticaret ilişkileri ekonomide sektörler arası değişim yoluyla gerçekleştiriliyor.

Analiz Azerbaycan'ın ithalat yapısının ihracattan önemli ölçüde farklı olduğunu gösteriyor. Bu, sanayilerin teknik seviyesini ve bunların bilim yoğunluğunu, duran varlıkların yenilenme zamanlamasını, işleme derecesini ve ürünlerin kalitesini ifade eder.

İthalatta genel olarak yüksek teknoloji ve orta teknoloji ürünler ön planda gelmektedir. İhracatta, orta ve düşük teknolojik seviyede ürünler hakim. Bu aynı zamanda dış ticaret alışverişi yapısında Azerbaycan ve Türkiye arasında bir benzerliktir.

Makro düzeyde analiz, son 15-20 yılda Azerbaycan'ın dış ticaret geçmişi GSYİH 2-3 kat daha hızlı büyümüşü. Bu da bir takım sonuçlara varmamıza izin veriyor: GSYİH büyümesi ve diğer makro-ekonomik göstergeler, esas olarak, dış ekonomik sektörden gelen gelirler nedeniyle sağlanmaktadır ve bu piyasalardaki yerli şirketlerin konumlarının kaybolmasına yol açıyor. Kapitalist ilişkilerin oluşum tarihinden bu yana bellidir ki, şu ilişkiler ekonomik yönetim yöntemlerinin ve piyasa yönelik ilkelerin yalnızca değişim alanlarında faaliyete geçmesi ile değil, aynı zamanda toplumsal yeniden üretimin en önemli aşamasını kapsadığı dönemde oluşabilir.

Karşılaştırma için, bir grup büyük ve küçük ülke için ayrı ayrı verilen bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi endeksi de çok önemlidir ve son 15 yılda dinamiklerde sunulmaktadır. Bu endekse göre, dünyadaki 167 ülke arasında ilk üç sıranın Güney Kore, İtalya ve Danimarka tarafından alındığı görülüyor. Türkiye 2002-2016 yılları arasında 7.0 puan düşerek 70 sırada, Azerbaycan ise 42 sıra yükselerek 58'inci sırada yer almıştır. Bu nedenle, Türkiye ve Azerbaycan devletinin ve özellikle bilimsel ve teknik politikasının hedefleri yeniden belirlenmelidir.

Genel olarak, Türkiye ve Azerbaycan'ın görevi şu şekilde formüle edilebilir: Devlet ekonomisini güçlendirmek ve bilimsel ve teknolojik olarak ilerlemek, 21-ci yüzyılda uluslararası ekonomisine ve uluslararası ilişkilerine daha etkili bir şekilde entegre olabilen ülkeler yaratmak.

JEL: F02J - International Economy order and integration

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, makroekonomi derecelendirme endeksleri, siyasi-hukuki temelleri, dış ticaretin yapısı, bilimsel ve teknik alanı, ithalat-ihracat işlemlerinin etkinlik seviyesi, ekonominin makro düzeyde gelişimi, ekonomik kalkınma stratejisi

Türkiye için Ekonomik Politika Belirsizliği Endeksi

COŞAR, Evren Erdoğan

evren.erdogan@tcmb.gov.tr

ŞAHİNÖZ, Saygın

saygin.sahinoz@tcmb.gov.tr

Bu çalışmada Baker, Bloom and Davis (2016) çalışmasındaki yöntemler takip edilerek Türkiye için Ekonomik Politika Belirsizliği (EPU) endeksi oluşturulmuştur. EPU endeksi, başlıca Türk gazetelerinde ekonomi, politika ve belirsizlikle ilgili özel terimleri içeren haberlerin sıklık sayılarını yansıtmaktadır. EPU endeksi, ulusal seçimlerde (2002, 2007, 2015), Türkiye'deki siyasi belirsizliklerde (2008, 2013), 2001 mali krizinde, 2006'daki küresel para politikası belirsizliklerinde, 2008 küresel mali krizinde ve 2011'de Avrupa borç krizinde yükselmektedir. Ekonomik politika belirsizliğinin ekonomik faaliyet üzerindeki etkisini araştırdığımızda, sonuçlar belirsizliğin ekonomik büyüme, tüketim ve yatırım üzerinde olumsuz etkileri olduğunu göstermektedir. Ayrıca, yüksek belirsizliğin, üretim ve tüketimden daha büyük bir yatırım düşüşüne yol açtığı da not edilmelidir.

JEL Kodları: C22, D81, E32

Bursa İmalat Sanayinde Teknolojik Yetenek Birikimi Üzerine Bir Alan Araştırması

TUNCEL, Cem Okan

cotuncel@uludag.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, Bursa'da yer alan imalat sanayi firmalarının teknolojik yetenek düzeyini incelemektir. Teknolojik yetenek, ülke firmalarının teknolojiyi etkin bir biçimde satın almalarına, kullanmalarına, uyarlamalarına, geliştirmelerine ve yaratmalarına olanak tanıyan çaba, deneyim ve kapasitelerin tümü olarak tanımlanabilir. Bu çerçevede ele alındığında teknolojik yetenek; yatırım, üretim ve bağlantı yeteneklerinin tümü olarak değerlendirilmektedir. Geç endüstrileşen ülkelerde gelişme sürecinin başlangıcında teknolojik değişimin ana kaynağı gelişmiş ülkelerde mevcut durumda bulunan teknolojilerin edinimi, özümsemesi, teknolojik öğrenme ile içselleştirilmesidir. Bu nedenle teknolojik yetenek birikiminin düzeyinin ve kaynaklarının araştırılması teknolojik gelişimin yönetilmesi açısından önemlidir. Araştırma kapsamında Bursa imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların, üretim yetenekleri, Ar-Ge yetenekleri, inovasyon performansları, işbirliği yetenekleri incelenmiştir. Çalışmada rastsal örnekleme yöntemi ile Oslo Kılavuzu'na göre hazırlanmış İnovasyon Anketi kullanılarak 200 imalat sanayi firmasından veri toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; firmalarda özellikle yatırım, süreç ve üretim yetenekleri konusunda belirli düzeyde bir teknolojik yetenek birikimi olduğu gözlenmektedir. Firmaların inovasyon performansı ile dış bilgi kaynaklarını kullanabilme ve diğer aktörlerle etkileşim yeteneğini tanımlayan dış bağlantı yeteneklerinin ise yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Sanayi 4.0 olarak tanımlanan yeni bir teknolojik çağın eşiğinde Bursa imalat sanayinin rekabet gücünü arttırabilmesi için teknolojik yetenek düzeyini hızla geliştirmesi gerekmektedir. Bu birikim sürecini hızlandıracak politika seçenekleri ise çalışmanın sonuç bölümünde analiz edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Teknolojik Yetenek, İnovasyon, Bursa İmalat Sanayi

JEL: O14 , O12, O31

Türkiye İmalat Sanayinde Üniversite Sanayi İşbirliğinin İnovasyon Performansı Üzerindeki Etkisinin Yapısal Eşitlik Modelleme ile Ölçümü

TAŞKIN, Çağatan

ctaskin@uludag.edu.tr

ÖLMEZOĞULLARI, Nalan

nalano@uludag.edu.tr

TUNCEL, Cem Okan

cotuncel@uludag.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, Türkiye imalat sanayinde üniversite sanayi işbirliğinin inovasyon performansı üzerindeki etkisini yapısal eşitlik modelleme kullanarak araştırmaktır. Türkiye gibi teknolojisini geliştirmekte zorlanan ülkeler için, küresel rekabetin temel unsuru olan teknolojik yetkinliğin kazanılması yaşamsaldır. Bunun temel yolu da üniversite-sanayi işbirliğidir. Ekonominin bütününde yenilikçi faaliyetlerin desteklenmesinde üniversitelerin rolü son derece önemlidir. Bu nedenle yeniden sanayileşme tartışmaları üniversite sanayi işbirliğinin geliştirilmesi suretiyle sanayi sektöründe araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi gerekliliğini ortaya koymuştur.

Üniversite ve sanayi arasındaki yakın ilişki son derece önemlidir çünkü bu iki kavram arasındaki ilişki bir ülkenin ekonomik olarak kalkınmasına katkıda bulunur. Ayrıca, üniversite sanayi işbirliğinin ülkelerin ekonomik kalkınmasında anahtar rol oynayan inovasyon performansına etkisi de oldukça fazladır. Bu çalışma kapsamında Türkiye’de faaliyet gösteren imalat sanayi işletmelerinde üniversite-sanayi işbirliğinin inovasyon performansına etkisini araştırmaya yönelik bir alan araştırması yapılmıştır. Alan araştırması kapsamında firmalardan “Üniversite-Sanayi İşbirliği” ve “İnovasyon” alt ölçeklerinden oluşan bir ölçek yardımıyla, basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır.

Üniversite sanayi işbirliğinin inovasyon performansı üzerindeki etkisi yapısal eşitlik modelleme yaklaşımı ile araştırılmıştır. Yapısal eşitlik modelleme, “örtük değişkenler” tarafından temsil edilen teorik yapıların ölçümünde uygulama alanı bulmaktadır. Yapısal eşitlik modelleme, ölçüm hatalarını modele dahil eden, aralarında korelasyon olan ölçüm hatalarını dikkate alan ve her biri birden fazla gözlenebilir değişkenle ölçülen çoklu bağımsız ve bağımlı örtük değişkenler arası ilişkileri ortaya koyan ve test eden güçlü bir istatistiksel bir tekniktir. Bu nedenle, araştırma yöntemi olarak tercih edilmiştir. Elde edilen yapısal eşitlik modelleme sonuçlarına göre, Türkiye’nin ekonomik kalkınması için politika önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Sanayi İşbirliği, İnovasyon, İmalat sanayi, Yapısal Eşitlik Modeli

Jel Kodları: O14 , O12, O31

Calculation of Human Development Index for North Cyprus using economic measurements of post-conflict period

TAŞIRAN, Ali Cevat

atasiran@metu.edu.tr

ÜNVER, Ceylan

Development has always been treated as an economic phenomenon and linked to economic growth. Amartya Sen's "capabilities" approach, (Sen, 1985) introduced the concept of "human development" as progress towards greater human well-being. The Human Development Index, HDI, is a summary measure of average achievement in key dimensions of *human development*: a long and healthy life, being knowledgeable and have a decent standard of living. Key capabilities are instruments in HDI by the inclusion of proxies: access to health, education, and goods. The HDI is the geometric mean of these three dimension indices.

HDI has been calculated by United Nations Development Program (UNDP) since 1990 and used as a measure for human development, which ranks countries according to their score between zero and one. Life expectancy at birth, mean years of schooling, expected years of schooling and GNI per capita are the variables that are used to calculate the HDI. Turkey has ranked 71st in 2016 with a score of 0.767, Greece 29th with a score of 0.866 and Cyprus (South) is ranked the 33rd with a score of 0.856.

However, Northern Cyprus has been ignored in such calculation, although HDI is calculated for similar territories. Since the 1960s, Cyprus has been experiencing strong conflicts within its population and uncertainties in economic and political life have increased. In 1983, The Turkish Republic of Northern Cyprus was proclaimed yet not recognized by most of the countries and has been in subject to many embargos. Thus, its current situation of the public sector, health sector, education and the economy are not tracked or supervised by international organizations. Therefore, the purpose of this paper is to calculate the HDI for Northern Cyprus using observed series during this post-conflict era. At the same time, we discuss the problem of using fixed weights for the calculation of HDI and suggest some statistical techniques to compute alternatives to the HDI.

Keywords: Time Series Models, Panel Data Models, Health and Economic Development, Education and Economic Development, Human Development

JEL Codes: C32, C33, I15, I25, O15

Duality versus Holistic Understanding in Social Sciences

İNSEL, Aysu

aysu.insel@gmail.com

ASLANOĞLU, Erhan

easlanoglu@pirireis.edu.tr

This research got inspired by the books by Fritjof Capra, titled as “The Science of Leonardo” (2007) and “The Systems View of Life” (2016). In the first book, Capra explains that Leonardo da Vinci was a holistic thinker and he is a fitting inspiration for the twenty-first century. In the second book, Capra states that “A machine constructed to produce a specific product and/or to carry out a specific task intended by its designer; whereas an organism is primarily engaged in renewing itself.”

This is an interdisciplinary research that attempts to discuss the interpretations and outcomes of some real life experiences relating to the mechanistic and organic perceptions of human behaviour. We are aware that, unfortunately, many countries have been facing with many serious problems and experiencing a difficult period because of the poverty, pollution, war, social reinforcement, unawareness, controls over life and religion. It is clear that there are diversity of humans in the World that some of them has no wonder about the social, environmental and economic collapses; whereas, some –small- percentage of humans are dedicated themselves to save and protect all the living beings.

In this paper, we define “duality” as the separable physical environments and patterns of relationships. On the other hand, the “holistic understanding” is inseparable patterns of relationships as a whole. Considering the recent challenging and destructive events in the World, duality is identified by the different levels of living, feeling, thinking, and learning, understanding, and believing. However, holistic understanding is based on the consciousness and interconnected-wide-ranging ideas and views.

In this paper, there are two main research questions:

- (1) “How to overcome duality?”
- (2) “Do we live as a machine?”

These research questions are related to the five sub-questions in order to establish the appropriate framework for our discussion. These are:

- (a) What are the challenging living conditions and how do we identify our environment?
- (b) What do we know and how much we are learning?
- (c) How do we react and how much do we remember the events?
- (d) What is reality?
- (e) How is the level of consciousness related to the current living conditions?

Accordingly, the research methodology is based on three stages. In the first stage, the real life experiences or cases are organized as regards the above questions. The second stage includes the interpretation and discussion of the organized cases from the philosophical, cognitive, economical, and quantum physics perspectives. Finally, in the third stage, we elaborate the main research questions and discuss the implications and impacts of selected real life experiences.

JEL Classification: A12, B52, D87, E71

The Impact of Regulatory Change on Insider Trading: Evidence form an Emerging Market

AKIN, Özlem

ozlem.akin@ozyegin.edu.tr

ESEN, Gözde Sungu

We investigate the impact of major regulatory changes in Turkey on the profitability of insider transactions for the years 2009-2015 in Turkey. Specifically, the enactment of The New Capital Market Board Law (CMBL) numbered 6362 on 01.06.2012 in Turkey, which is introduced to tighten the previous regime, is explored. We examine monthly insider trades around the time of the introduction of the new CMBL by adopting event-study methodology. The results show a significant reduction in the profitability of insiders driven by both the purchase and sales sub-samples. Thus, we conclude that law changes have had a negative impact on the profitability of insider trading and appear to have forced insiders to stop trading on the private information unknown to other investors in the market.

JEL Sınıflaması: G1, G14

Anahtar Kelimeler: Insider trading, securities regulation, efficient market hypothesis, emerging market, Borsa Istanbul, private information

Türkiye’de Kadının İş Gücüne Katılımı: Bölgesel Bir Analiz

ÖZBAL, Yasemin

yozbek@turkonfed.org

ÖZERKEK, Yasemin

yasemin.ozerkkek@marmara.edu.tr

Türkiye’de kadınların iş gücü piyasasına bakıldığında iş gücüne katılım oranlarının gelişmiş ülke ortalamalarının oldukça gerisinde olduğu görülmektedir. Ayrıca, İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırılması (İBBS-2) düzeyinde Türkiye’de 26 bölgede kadınların iş gücüne katılım oranları incelendiğinde bölgesel farklılıklar da göze çarpmaktadır. Söz konusu oranlar Türkiye ortalamasına göre karşılaştırıldığında Karadeniz Bölgesi illerinde yüksek, Güneydoğu Anadolu illerinde ise düşük seyretmektedir. Bu çalışmada, 2006 ve 2016 yılları için Türkiye’de kadınların iş gücüne katılımı, medeni durum ve eğitim seviyeleri açısından, TÜİK Hane halkı İşgücü Anketleri kullanılarak İBBS-2 düzeyinde incelenmekte ve sözü edilen unsurlarla ilgili bölgesel farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Probit regresyon modeli kullanılarak yapılan analizler neticesinde çıkan sonuçlardan bazıları şunlardır: i) Yükseköğrenimi tamamlayan kadınların bir okul bitirmeyenlere kıyasla iş gücüne katılım ihtimali tüm bölgelerde anlamlı ve yüksektir (2006 için TR82 hariç, 2016 için TR90 hariç – Karadeniz bölgeleri) ii) İlkokul bitiren kadınların bir okul bitirmeyenlere kıyasla iş gücüne katılım ihtimalinin düşük olduğu bölge sayısında 2006’dan 2016’ya azalma vardır. iii) Dil, bilgisayar veya başka bir beceri kursuna katılmış olmak ise 2006 ve 2016 yıllarında kadının işgücüne katılım ihtimalini artırmaktadır. iv) Karadeniz, Orta Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu bölgelerinde ilk, ortaokul ve lise mezunu kadınların iş gücüne katılma ihtimali bir okul bitirmeyen kadınlara kıyasla 2006’dan 2016’ya değişmemiştir ve düşük çıkmaktadır. v) Evli kadınların ve dul kadınların bekarlara kıyasla iş gücüne katılma ihtimali 2006’dan 2016’ya değişmemiştir ve ihtimal düşük seyretmektedir. Bazı bölgelerde görülen katılımların temelinde yatan sosyolojik faktörler var olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadınların İş Gücüne Katılımı, Türkiye, Bölgesel Analiz

JEL Sınıflaması: J16, J21, O18, R23

Türkiye’de İç Borç Stokunun Arz ve Talep Kompozisyonunun Dönüşümüne Bir Bakış

YILMAZ, Erdal

erdal.Yilmaz@tcmb.gov.tr

Bu çalışmada 2004 - 2015 yılları arası iç borç stokunun arz ve talep tarafının kompozisyonu Türkiye için analiz edilmiştir. Bahsi geçen dönemde, iç borç stokunun hem talep hem de arz kompozisyonunda dikkat çekici dönüşümler gözlenmiştir. İç borç stokunun talep tarafında yabancı yatırımcı, tüzel kişi ve özel bankaların payı artarken kamu bankaları ve hane halkının payının azaldığı saptanmıştır. Arz tarafında ise döviz

Cinsi ile döviz kuru ve faize endeksli borçlanma araçlarının payı azalırken enflasyona endeksli ve sabit kuponlu tahvillerin payı artmıştır. Arz tarafında gözlenen diğer önemli bir değişim ise borçlanmanın vadesinin uzamasıdır. Bu dönüşümler, faiz oranı ve döviz kurundaki şoklara karşı borç stokunu sağlamlaştırırken enflasyona endeksli borçlanma araçlarının payının artması da maliye ve para politikası arasındaki uyumun önemine işaret etmektedir. Yabancı yatırımcı payının artması ise olumsuz şoklar karşısında faiz oranlarının artması ve kamu borcunun yeniden finansmanı konusunda riskleri artırırken tüzel kişilerin payının yüksek olması bu riskleri dengelemektedir.

Jel: F3,G01,G11

Cinsiyet Eşitsizliğinin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi; Panel Veri Analizi¹

KIZILKAYA, Oktay

okizilkaya@ahievran.edu.tr

KOÇAK, Emrah

ekocak@ahievran.edu.tr

ALVER, Adem

ademaalver@ahievran.edu.tr

Bu çalışmada 2011-2015 dönemi için Dünya Rekabet Gücü Sıralamasında kişi başına düşen milli geliri 20.000 doların altında olan 31 ülke üzerinde cinsiyet eşitsizliğinin ekonomik büyüme üzerindeki etkisi ampirik olarak incelenmiştir. Çalışmada sırasıyla panel birim kök, eşbütünleşme, FMOLS ve DOLS testleri uygulanmıştır. Yapılan ampirik uygulamalar sonucunda cinsiyet eşitsizliğinin ve ekonomik büyümenin eşbütünleşik olduğu sonucu elde edilmiştir. Analizler sonucunda elde edilen eşbütünleşme katsayı tahmin sonuçlarına göre cinsiyet eşitsizliği ile ekonomik büyüme negatif bir ilişki içerisindedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Eşitsizliği, Ekonomik Büyüme, Panel FMOLS ve DOLS.

Jel Kodları: J16, O47, C23.

¹ Bu çalışma Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: IIB.E2.17.031

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Sosyal Güvenlik Sistemi ve Emeklilik

YASLIDAĞ, Beyhan

beyhanyaslidag@aydin.edu.tr

Nüfusun yaşlanmasının ve çalışma gücünün azalmasının doğal bir sonucu olarak emeklilik süreci ortaya çıkmaktadır. Demografik yapılar farklı olsa bile ülkelerin tamamında emeklilik sistemleri geçerli olmaktadır. Ülkeler arasındaki en belirgin farklılıklar emeklilik sistemleri , koşulları , emeklilik yaşları ve emeklilikte sağlanan haklar olarak belirlenmektedir. Sosyal güvenlik sistemlerinin kaynaklarının yetersiz olması ve emeklilik halinde sağlanan hakların çeşitliliği ülkelerde ister istemez sosyal güvenlik sistemlerinde finansal açıklara ve büyük sorunlara neden olmaktadır.

Sosyal güvenlik sistemlerindeki eksiklikler ise Bireysel Emeklilik Sisteminin ortaya çıkarak gelişmesine neden olmuştur.

Bu çalışmada Türkiye'deki sosyal güvenlik sisteminin yapısı incelenerek süreç içerisindeki gelişmeler ve Bireysel Emeklilik Sisteminin ortaya çıkışı ile etkileri incelenmektedir. Aynı zamanda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin sosyal güvenlik sistemi de kapsamlı bir şekilde incelenecektir. İki ülke arasındaki sosyal güvenlik sistemleri arasındaki karşılaştırmalar kapsamında ise eksikler ve yapılması gerekenler ele alınacaktır.

Tüm çalışma kapsamında istatistik veriler incelenerek önümüzdeki süreç ile ilgili beklentiler ve yapılması gerekenler ile ilgili olarak da yorumlar ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tüketim, Tasarruflar, Üretim, İstihdam-Ücretler-Tazminatlar ve İşçilik Maliyetleri-İstihdam , İşsizlik- Sigorta

Jel Kodu: E2, I30, E24, G22

KKTC Ekonomisi, Barış Suyu ve Tarımsal İhracat

SEYİDOĞLU, Halil

hseyidoglu@dogus.edu.tr

Özet

Bu makalede özellikle tarım kesimi açısından KKTC ekonomisinin genel bir analizi yapılmakta ve Türkiye’den getirilen su boru hattı sayesinde tarım kesimindeki gelişmeler incelenmektedir. Makalede savunulan görüşe göre KKTC bol güneşi ve ılıman iklimi sayesinde özellikle kaliteli tarım ürünleri alanında Karşılaştırmalı Üstünlüğe sahiptir. Ancak başta su sorunu olmak üzere çeşitli engeller dolayısıyla bu potansiyelden yararlanılamamaktadır. KKTC’nin su boru hattıyla Türkiye’ye bağlanmasından sonra tarım kalkınmada adeta öncü sektör rolü oynayacak, diğer sektörlerle de dinamizm kazandıracaktır. Bununla birlikte KKTC bir ada ülkesi olarak dar bir piyasaya sahiptir. AB ülkelerine ihracatta ambargoya tabi olması da dış pazarlama güçlüklerini artırmaktadır. Bu sorunu çözümleninin, belirsizliği ortadan kaldırmanın ve KKTC ekonomisine genel bir dinamizm kazandırmanın temel yolu ise Türkiye ile KKTC arasında bir serbest ticaret bölgesi, gümrük birliği veya iktisadi birlik kurmaktır. Zaten iki ülke arasında halen var olan ekonomik, siyasi ve mali ilişkiler böyle bir birliğin kurulması yolunda önemli aşamaların kaydedildiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: KKTC Ekonomisi, Barış Suyu, Tarımsal Kalkınma, KKTC ve Ekonomik Birleşme

JEL kodu: O13, O47

4. Sanayi Devrimi ve Ulusal Gelir Muhasebesi

CANDEMİR, Yücel

candemiry@itu.edu.tr

21.Yüzyıl 20.YY'dan devraldığı 3.Sanayi Devrimi'nin (3SD) üstüne koyarak 4SD ile başladı. Bu gelişim insanlık tarihi açısından bize çok da yabancı değil. 17.YY'da olanlar da benzer özellikler taşıyordu. Buharın kas gücü yerine mekanik bir güç olarak üretime uygulanması olarak da betimleyebileceğimiz bir dönüşüm süreci, Sanayi Devrimi (1SD) olarak adlandırılırken, insanlık tarihinin akışını değiştirmiş ve yeni bir uygarlığın, Kapitalist Uygarlığın / Sanayi Uygarlığının temellerini de atmıştır.

Tarihsel, coğrafi, bilimsel, teknolojik ve toplumsal – iktisadi gelişmelerin içiçe geçtiği / örtüştüğü bir etkileşim süreci içinde olup bitenler, ancak çok geniş bir çerçevede bir büyük resmin ele alınması durumunda anlaşılabilir. Ama bizim burada yapmak istediğimiz, o büyük resmin bir parçasını ele almak: Sanayi Devrimi denilen olayın dönüştürdüğü bir dilim – İktisat Kuramı ve onun da bir alt dilimi.

4SD'nin şunu / şunları yapmakta olduğunu söyleyebiliriz: Kendisiyle koşut olarak gelişen bir küreselleşme olgusu ile birlikte küresel toplumu ve kendisini de dönüştürmek. Tıpkı 1SD'nde olduğu gibi, değişen ve dönüşen yalnız toplumsal çevre değil, o çevreyi inceleyen bilim değişkeni de bu süreçten etkilenmiş ve etkilenmekte. İktisat biliminin buhar gücünün kullanıma girmesiyle eş-anlı ve bağımsızlığını ilan etmiş olarak ortaya çıkmış olması bir raslantı sayılmamalıdır. Büyük-çap üretim, sermaye birikimi, işgücü, tüketim, talep ve piyasa parametrelerinin bu çok büyük boyutlu değişim – dönüşüm süreci içinde yer almasıyla birlikte İktisat bilimi de bu süreçte yerini almıştır.

Bu yazıdaki amacımız, sıradan insan aklının alamayacağı denli hızlı değişen ve dönüşen bir küresel sistemin geleneksel iktisat kuramının da kimyasını değiştirip değiştirmedeği / değiştirmeyeceği gibi çok iddialı (ama geçerli) bir sorgulamaya başvurmak değil. Ama, 'görünen köy kılavuz istemez', değişkenler ve o değişkenler arasındaki ilişkiler değişirken bunları ölçen denklemlerin de değişmeyeceğini düşünemeyiz. Üretim sistemleri ulusal ölçekten küresel ölçeye taşınırken, ulusal gelir analizinin bundan etkilenmemesi söz konusu olamaz.

Ulusal gelir hesaplamasının (muhasabesinin) sözü edilen gelişmelerden etkilendiği olgusunu ilk gözleyenler Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü, Eurostat, IMF gibi önde gelen uluslararası kuruluşlar olmuştur.

Bizim bu yazıdaki amacımız, sözü edilen gelişmelerin ve bu gelişmelerin yarattığı tepkilerin ışığında ulusal gelir muhasabesinin nerede durduğunu ve bu alandaki olası gelişmeleri değerlendirmektir.

Yazının başlangıcı, küresel ekonomide 20.Yüzyıl'ın ikinci yarısında başlayıp ivme kazanarak bütün sistemlere ve üretime damgasını vuran ve 3SD olarak da adlandırılan Bilişim Teknolojisi'nin devamı niteliğindeki 4SD'nin getirdiklerine yönelik olacaktır. Bu bağlamda üretimin yerel-ulusal ölçekten küresel ölçeye kayması, Küresel Arz Zincirleri ve Küresel Değer Zincirleri ve bunların küresel ticaretteki yerleri ve sonuç olarak küresel iktisadi sistemin içinden geçmekte olduğu yapısal değişim ve dönüşümün incelenmesi yapılması planlanan çalışmanın ana başlıkları olacaktır.

Bu sürecin değerlendirilmesinin sayısal yöntemlere başvurmaksızın yapılması ise düşünülemeyecek kadar büyük bir eksiklik oluşturur. Ama hangi yöntemler? Bizim temel sorumuz ve sorunuz da budur. Keynes'le birlikte kullanmaya başladığımız Ulusal Gelir Muhasebesi yöntemlerinin artık yetersiz kaldığı iktisat dünyasının neredeyse tamamınca kabul edilmektedir. BM ve Eurostat'ın geliştirdikleri SNA (System of National Accounts) ve ESA (European System of National and Regional Accounts) sistemleri böylesi bir gereksinimin karşılanması amacıyla ortaya çıkarılmış yöntemlerdir. Bu yöntemlerin değerlendirilmesini küresel ekonomide ortaya çıkan değişimin ele alınmasının ardından yapmayı planlıyoruz.

Bizim temel savımız, yukarıda değinilen 'ulusal'dan, hatta 'uluslararası'dan 'küresel'e iktisadi yapı değişikliğinin üretilen değerlerin ölçüm yöntemlerini de değiştirmesi gerektiği sonucunu da kaçınılmaz kıldığıdır. Bunun nasıl olması gerektiği ciddi bir sorun oluştururken, iktisadi etkinlikler artarak ulusal bölgeler arasında birbirine bağlanacağı için iktisadi istatistiklerin de bu bağlılığı yansıtacak şekilde bir eşgüdüm içinde bağlanması, yalnız mantıklı olmakla kalmaz, temel önem taşıyacak şekilde de gereklidir. Ve bütün bunların, büyük – hızla büyüyen – dinamik ve yaratıcı / yenilikçi bir süreç içinde oluşacağı de gözönünde bulundurulursa, sözü edilen çözümlenmenin ve değerlendirmenin ivedilik gerektirdiği de söylenebilir.

JEL Kodu: E01 / 019

Anahtar sözcükler: Sanayi Devrimi, Teknolojik Gelişme, Küreselleşme, Küresel Ekonomi, Küresel Arz ve Değer Zincirleri, Küresel Ticaret, Makroiktisadi Analiz, Girdi-Çıktı Analizi

İkili Uyarlanma Yaklaşımı: Türkiye için Yatırım Fonksiyonu Uygulaması

İSMİHAN, Mustafa
mustafa.ismihan@atilim.edu.tr

KÜÇÜKER, Mustafa Can
mustafa.kucuker@atilim.edu.tr

İkili uyarlanma yaklaşımı, ikili ortak hareketleri ayırıştırılmamıza ve dolayısıyla ikili uyarlanmayı dikkate almamıza olanak sağlamaktadır. [İsmihan, M. (2016). "The Dual Adjustment Approach With an Application to the Consumption Function {İkili Uyarlanma Yaklaşımı: Tüketim Fonksiyonu Üzerine bir Uygulama", Atılım Üniversitesi, İktisat Bölümü, Tartışma Metinleri Serisi No. 1601, Temmuz 2016]. İkili Uyarlanma yaklaşımı ile ortak 'filtrelenmiş' trend kavramı ortaya konulmuş ve serilerin bu tip bir ilişkiye sahip olup olmadıklarının sınanabilmesi için basit bir test önerilmiştir. Bu çalışmada 1963-2014 döneminde özel kesim sabit sermaye yatırımlarının gelir, kamu kesimi sabit sermaye yatırımları ve makroekonomik istikrarsızlık ile olan ilişkisi İkili Uyarlanma yaklaşımı ile incelenmiştir. Türkiye'de özel kesim yatırımları ile gelir, kamu kesimi sabit sermaye yatırımları ve makroekonomik istikrarsızlık arasında, %5 düzeyinde, bir eşbütünleşme ilişkisi olmadığı yani tahmin edilen uzun dönemli ilişkinin sahte olduğu, ancak İkili Uyarlanma Yaklaşımına göre bu değişkenler arasında uzun dönemli ilişkisinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, özel kesim yatırımları ile kamu kesimi yatırımlarının uzun dönemde ilişkisiz olduğu ancak kısa dönemde negatif ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Makroekonomik istikrarsızlığın işareti beklentilerle uyumlu olarak negatif tahmin edilmiş ve bu katsayı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir deyişle, kronik istikrarsızlık –belirsizlik yaratarak– özel kesim sabit sermaye yatırımlarını uzun dönemde oldukça kötü bir şekilde etkilemektedir. Ancak kısa dönemde istikrarsızlık ve özel kesim yatırımları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İkili uyarlanma yaklaşımı, Yatırım Fonksiyonu; Türkiye

Jel Kodları: C18, C51, E22

Intergenerational Education Mobility and the Level of Development: Evidence from Turkey¹

AYDEMİR, Abdurrahman B.

aaydemir@sabanciuniv.edu

YAZICI, Hakkı

hakkiyazici@sabanciuniv.edu

This paper has two main parts. In the first part, we provide a thorough characterization of intergenerational education mobility in Turkey at the national level. We find that the correlation between father's (resp. mother's) and offspring's years of schooling is statistically significant and 0.564 (resp. 0.532). A comparison of these numbers with findings from Hertz et al. (2007), who provide comparable estimates of intergenerational correlations for a large set of countries, suggests that the level of education mobility is lower in Turkey than it is in the rest of the world, except for South American countries. We also find that intergenerational education mobility is significantly lower for females. Our survey also includes questions on the educational attainments of the respondents' children. We use this information to analyze the persistence of educational outcomes across three generations and find that grandparents' educational attainments have no effect on children's educational attainments when we control for the years of schooling of both parents.

In the second part of our paper, we characterize how intergenerational mobility varies with the level of economic development. To do this, we modify the basic intergenerational regression equation by adding an interaction term between parents' years of schooling and the socioeconomic development variable we have constructed. We find that the coefficient of this interaction term is statistically significantly negative (regardless of whether we set fathers' or mothers' years of schooling as the parental education variable), indicating that intergenerational education mobility is higher in regions with higher levels of development. We also conduct a nonparametric analysis of the relationship between development and intergenerational mobility by estimating a separate intergenerational regression coefficient for each region defined by the level of socioeconomic development. The results from this exercise confirm our findings in the parametric case that education mobility varies significantly with economic development. Finally, we also compute correlations of our mobility estimates with characteristics of childhood environments across regions. Specifically, we focus on four characteristics of the environments in which people grew up in: availability of educational facilities, cultural attitudes toward women, highest level of education among relatives, and the extent of educational inequalities. Our findings indicate that high mobility areas are characterized by higher supply of schools and more favorable gender culture toward women. We also find that intergenerational mobility is higher in regions where the years of schooling of the relative with highest education is higher. Moreover, interestingly, we find that a Great Gatsby curve exists in education: regions with lower educational inequalities also feature higher mobility.

Keywords: intergenerational mobility, education, economic development, three generations

J.E.L. Classification: J6, I2, R0

¹This research was supported by Tübitak research grant no. 112K502 and Sabancı University Internal Research Grant.

Employment Growth and Uncertainty: Evidence from Turkey

ATABEK DEMİRHAN, Aslıhan

aslihan.atabek@tcmb.gov.tr

GÜRCİHAN YÜNCÜLER, Burcu H.

burcu.gurcihan@tcmb.gov.tr

Using a unique matched data set of firm balance sheets and tendency survey we investigate the relation between employment growth and uncertainty. Data on firm balance sheets is annual and covers also small medium-sized Turkish firms over the period 2007-2014. The matching tendency survey is monthly, making it possible to track firms' expectations within a year. Using higher frequency survey data uncertainty is measured both at the firm and industry level. Alternative measures of uncertainty are constructed based on the difference between expectations and realizations of sales and production capacity. We find that uncertainty has negative impact on employment growth. We discuss the relevance of financial structure and firm size on the employment growth and uncertainty relation.

Keywords: uncertainty; labour market; firm-level analysis; Turkey.

JEL Code: D92, D8, C23

The Effect of Education on Internal Migration in Turkey: Level and Timing Effects by Reason of Migration

AYDEMİR, Abdurrahman
aaydemir@sabanciuniv.edu

KIRDAR, Murat G.
murat.kirdar@boun.edu.tr

TORUN, Huzeyfe

This paper estimates the causal effect of education on internal migration in Turkey, by exploiting the 1997 compulsory schooling reform as a source of exogenous variation in education. In our analysis, we use the yearly Household Labor Force Surveys (HLFS) from 2009 to 2015 and the 2013 Demographic and Health Survey of Turkey (TDHS). Our results show that education increases internal migration both for men and women in Turkey. The completion of middle school (an additional three years of education) increases the probability of migration by more than 50 percent for 18 to 33 year old individuals. The estimated effect is larger for men. Interestingly, for women we find that increased education increases the probability of migration for education substantially. There is also suggestive evidence that it increases the migration for employment purposes.

Keywords: Migration, Education
JEL codes: J61, I28

Technology and Survival in Preindustrial England: A Malthusian View

ATTAR, M. Aykut

maattar@gmail.com

This paper uses a simple Malthusian model to understand the evolution of population and living standards in preindustrial England. It focuses on the extended period from 1200s to mid-1600s and uses a simple Malthusian model and a mixed methodology to identify two unobserved driving forces as technology and survival. Three results emerge: First, econometric tests indicate that identified technology and survival terms are pure random walks. Second, counterfactual simulations show that it is the cumulative effect of only the survival shocks that generates the Malthusian cycle between population and real wage. Third, there exists a long episode of slow but persistent productivity growth started at least 150 years before the first Industrial Revolution. The first two results contribute to the literature on how the Malthusian economy did really evolve in England, and the third result substantiates the Unified Growth Theory's postulate of a Post-Malthusian regime characterized by slowly accelerating growth in productivity and population. Importantly, these results are not sensitive to few arbitrary choices characterizing the analysis.

Keywords. Malthus · Productivity · Mortality · England · Unified Growth Theory · Identification

JEL Codes. N33, J13, O41, C51, C63.

Döviz Kuru Oynaklığının Türkiye-Rusya Dış Ticareti Üzerindeki Etkisi: Asimetrik VAR Analizi

ALPER, Ali Eren

alierenalper@gmail.com

ALPER, Özlem

ozknozlem@gmail.com

Bretton-Woods sabit döviz kuru sistemi çöktükten sonra döviz kurunun davranışı dramatik bir biçimde değişmiştir. Aynı dönemde petrol krizinin de yaşanması ve küresel düzeyde fiyatlar genel düzeyinin de yükselmesi döviz kuru oynaklığının dış ticaret, fiyatlar, ücretler ve istihdam gibi makroekonomik göstergeler üzerine etkilerini inceleyen çalışmaların sayısını arttırmıştır.

İlgili literatürdeki çalışmalarda önemli varsayımlardan biri döviz kuru oynaklığının dış ticaret üzerindeki etkisinin simetrik olduğudur. Buna göre ulusal paradaki değer kaybının ticaret dengesini iyileştireceği, değer artışının ise ticaret dengesini kötüleştireceği kabul edilmektedir. Ancak bu yaklaşım döviz kuru oynaklığının etkilerinin asimetrik olabileceğini dikkate almamaktadır. Asimetrik bir etki, çok sayıda heterojen ekonomik aktörün bulunduğu bir piyasada, ticari faaliyetlerde bulunan kesimlerin döviz kuru oynaklığına karşı tepkilerinin ve beklentilerinin farklı olabileceğine dikkat çekmektedir. Bu kapsamda Bahmani-Oskooee ve Baek (2016) çalışmasında ulusal para birimi değer kaybettiği zaman, üreticilerin, ihracat talebindeki artışı karşılamak için üretimlerini hızlı ayarlayabilirken tersi durumda yani ulusal paranın değer kazandığında üretimlerini azaltmak yerine stokları arttırmayı tercih edebileceğini belirtmiştir. Bu da beraberinde asimetrik bir etkiyi ortaya çıkarabilecektir.

Söz konusu asimetrik etkilere dikkat çekmek amacıyla hazırlanan bu çalışma ilgili çalışmalardan farklı olarak analize dahil edilen değişkenleri pozitif ve negatif bileşenlerine ayırarak asimetrik Vektör Otoregresif (VAR) yöntemi uygulamalarıyla Rusya ile Türkiye arasındaki dış ticaretinin döviz kuru oynaklığından nasıl etkilendiğini ve asimetrik etki-tepki fonksiyonlarını tespit etmektedir. Sonuçlar pozitif döviz kuru şokunun net ihracat üzerindeki etkisinin üçüncü dönemde; negatif döviz kuru şokunun net ihracat üzerindeki etkisinin ise sekizinci dönemde sona erdiğini ve döviz kuru oynaklığının Türkiye ile Rusya arasındaki dış ticarete etkilerinin asimetrik olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Döviz kuru oynaklığı, asimetrik etki, VAR

JEL Sınıflandırması: F10, C32, F31

Avrupa’da Büyüme, Elektrik Tüketimi ve Co2: Panel Veri ile Kısa ve Uzun Dönem Nedensellik

BALCI İZGİ, Berna

izgi@gantep.edu.tr

Bu makale elektrik tüketimi, karbondioksit emisyonu ve ekonomik büyüme ilişkisini 23 tane Avrupa ülkesi için incelemektedir. Elektrik tüketimi ve karbondioksit emisyonu arasındaki kısa ve uzun dönem nedenselliği görebilmek için bir panel vektör hata düzeltme modeli uygulanmıştır. Veri, 1990-2012 dönemine ait yıllık kişi başı değişkenlerdir. Sonuçlara göre; ilk olarak kısa ve uzun dönem için elektrik tüketiminden karbondioksit emisyonuna doğru nedensellik tesbit edilmiştir. İkinci olarak, elektrik tüketiminin emisyonlara göre uzun dönem esneklik katsayısı pozitif ve anlamlıdır. Türkiye, Slovenya, Norveç, Letonya, Finlandiya ve Belçika için %1 anlamlılık düzeyinde elektrik tüketimi karbondioksit emisyonu ilişkisi çıkmıştır. Almanya ve Litvanya için %5 anlamlılık düzeyinde olmak üzere gelir büyümesi gelirin karesine göre daha kuvvetli bir ilişki içindedir. İsviçre, Slovenya, Portekiz, Litvanya, Almanya ve Belçika için ise %1 anlamlılık düzeyindedir. Belçika, Norveç, Slovenya, Portekiz, Danimarka, Litvanya, Finlandiya ve Türkiye için elektrik tüketimi ve büyüme ilişkisi karbondioksit emisyonu ilişkisine göre daha kuvvetlidir. Bu ülkeler gsyih düzeylerine göre ikinci on ülke içerisindedirler. Dolayısıyla gelir düzeyi söz konusu ülkenin çevre kirliliğini belirleyen önemli bir indikatör olarak görülmektedir.

Endüstri Yoğunlaşması ve Hisse Senedi Getirisi: Türkiye Üzerine Bir Çalışma

ERDURAK, Ceren

cerenerdurak@gmail.com

DONDURAN, Murat

degildi@gmail.com

Firmalar ürün piyasalarındaki davranışları sayesinde nakit akımı yaratmaktadırlar. Bu riskli nakit akımları finansal piyasalarda fiyatlandırılmaktadır. Ürün piyasaları ve aktif fiyatları arasındaki bu iktisadi link göreceli olarak çokça araştırılmamıştır. Endüstri yoğunlaşması ve hisse senedi getirisi arasındaki ilişkiyi test eden birçok hipotez vardır. Yaratıcı yıkım hipotezi, yapı-davranış-performans paradigması ve yeni ampirik endüstriyel organizasyon modelleri endüstriyel yoğunlaşma hakkında çeşitli yaklaşımlar ortaya atarken, farklı ölçütlerin farklı ampirik sonuçları söz konusudur. Bundan dolayı, yapılmış birkaç çalışmada gelişmiş ülkeler için tartışılmalı sonuçlar bulunmuştur. Hou ve Robinson (2006) yüksek yoğunlaşmaya sahip endüstrilerin daha az getiri sağladıklarını kontrol değişkenleri olarak büyüklük, defter-piyasa oranı, momentum ve diğer getiri tahmincileri ışığında bulmuştur. Çalışmada bundan dolayı yoğunlaşma, karlılık ve getiriler arasındaki ilişki incelenmiştir. Analizde ortalamadan daha yüksek yoğunlaşmaya sahip endüstriler pozitif anormal karlılığa sahipken, rekabetçi endüstriler için anormal karlılık negatiftir.

Bu çalışmada, 2004-2014 yılları arasında benzer yöntemleri kullanarak Türkiye’de piyasa yapısı ile hisse senedi getirisi arasındaki ilişki incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hisse Senedi Getirisi, Yoğunlaşma, Fama-Macbeth Regresyonu

JEL Sınıflandırması: L11, L22, G11, G12

Türkiye Ekonomisinde Sürükleyici Endüstri Analizi: 2002-2012 Karşılaştırması

ALP, Esra
esra.alp@erdogan.edu.tr

KÖK, Recep
recep.kok@deu.edu.tr

BAŞKOL, Murat Ozan
obaskol@uludag.edu.tr

Endüstriyel faaliyetlerin niceliksel ve niteliksel yapılarındaki değişmelerin incelendiği endüstriler arası analiz, ekonominin gelişme performansının izlenmesi konusunda analitik bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı; 2002 ve 2012 Girdi-Çıktı tablolarından hareketle, Leontief yaklaşımına göre geriye bağlantı ve Ghosh yaklaşımına göre ileriye bağlantı etkilerini hesaplamak, sürükleyici endüstrilerdeki değişimi saptamaktır. Endüstrilerin diğer endüstrileri ‘geri besleme’ ve ‘uyarma’ güçlerini yansıtan bağlantı bulguları, kaynak tahsisi optimizasyonunda ve yatırım kararlarının alınmasında araç göstergeler olarak değerlendirilmektedir. Çalışmanın bulguları, “kimyasal madde ve ürünlerin imalatı”, “metal eşya sanayii”, “yeniden değerlendirme” ve “araştırma ve geliştirme hizmetleri” endüstrilerinin ilgili dönemde sürükleyici niteliğini kaybettiğini ortaya koymaktadır. Buna karşılık 2012 döneminde yalnızca “ana metaller” endüstrisi ithal bağımlılığını azaltarak sürükleyici nitelik kazanmıştır. Bu çalışmanın sonuçlarının, politika yapıcılarının ekonomi politikası geliştirmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girdi-Çıktı Modeli, Bağlantı Etkileri, Sürükleyici sektör analizi

Jel Kodu: C67, L52, D57

Türkiye’de Kilit Endüstrilerin sanayileşme Üzerine Etkisi: Mekansal Ekonometri

Analizi

KÖK, Recep
recep.kok@deu.edu.tr

ALP, Esra
esra.alp@erdogan.edu.tr

EKİNCİL, Ramazan
ramazanekinci48@gmail.com

Bu çalışmada tarafımızdan kurgulanmış olan “Uyarlanmış Kaldor (1966) Hipotezi” şu şekilde tanımlanmaktadır: Sanayi sektörünün bileşenlerinden kilit endüstrilerin, sektör içindeki payının artması sanayileşme sürecini hızlandırır. Bu hipotez testi üç aşamalı olarak planlanmıştır. Birinci aşamada, Türkiye 2002 ve 2012 Girdi-Çıktı tablolarında yer alan bir örneklem üzerinden sektör sınıflaması açısından eşdeğer 15 endüstrinin toplam sanayi üretimi içindeki payı hesaplanmıştır. İkinci aşamada, Girdi-Çıktı tablolarından geriye ve ileriye bağlantı odaklı “dağılım ölçütleri” bulunmuştur. Üçüncü aşamada ise tarafımızdan kurgulanmış “Uyarlanmış Kaldor Hipotezi” Mekansal Durbin Modeli ile test edilmiş; ancak burada uyarlanmış Kaldor hipotezi bütünüyle reddedilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uyarlanmış Kaldor Hipotezi, Girdi-Çıktı modeli, Mekânsal ekonometri

Jel Kodları: C31, D57, O14.

Türkiye’de Oyuncak Sektörünün Rekabet Gücü Ve İhtisaslaşmış Oyuncak OSB’lerin Gerekliliği

ERDOĞAN, Necla

kahke81@gmail.com

KARA, Oğuz

oguzkara@duzce.edu.tr

ERKAN, Birol

birol.erkana@usak.edu.tr

Oyuncaklar, gelişim süreci boyunca çocuğun hareketlerine düzen getiren, zihinsel, bedensel ve psiko-sosyal gelişimine yardımcı, hayal gücünü ve yaratıcı yeteneklerini geliştiren tüm oyun malzemeleri olarak tanımlanmaktadır. 18.yy kadar doğrudan çocukları hedefleyen bir sektör yoktu. Çocuklara yönelik bir pazar ihtiyacının keşfedilmesiyle birlikte önce çocuk edebiyatı, sonra çocuklar için tasarlanmış oyunlar ve oyuncak sektörü gelişti. İlk endüstriyel oyuncaklar ABD’de 1820’lerde yapılmaya başlandı, 1900’lü yıllarda ise Almanya ihracatta ürünlerinin kalitesi ve fiyatı ile rakipsiz duruma geldi. Günümüzde ise fason üretim, ucuz işçilik ve entegre yan sanayiler nedeni ile ağırlıklı olarak Çin merkezli üretim yapılmaktadır.

2015 yılında dünya toplam oyuncak üretimi 370 milyar dolara, plastik oyuncak üretimi ise 140 milyar dolara erişmiştir. 2015 yılı itibarıyla ABD, Almanya ve İngiltere dünya toplam oyuncak ithalatçısı ilk üç ülkeyi; Çin, Hong Kong ve ABD ise ihracatçı ilk üç ülkeyi oluşturmaktadır. Ülkemizdeki oyuncak pazarının büyük bir kısmı ithalatçıların elindedir. Türkiye, dünya toplam oyuncak ithalatından % 0,6 ihracatından ise % 0,1 pay alabilmektedir. Türkiye’de toplam oyuncak üretimi 2012 – 2016 yılları arasında yılda ortalama miktar bazında % 4,7, değer bazında da % 2,4 artarak 2016 yılında 72 bin ton ve 440 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Çocuk başına yıllık ortalama oyuncak tüketimi 40 ile 120 dolar ile gelişmiş ülkelerin oldukça gerisindedir. Önümüzdeki 5 yılda bu rakamın 300-350 dolar civarında olacağı tahmin edilmektedir. Türkiye’de ve Dünyada en çok talep edilen ürünler, çizgi film karakterleri ile bağlantılı ürünlerdir.

Oyuncak sektörü, geniş istihdam olanaklarıyla, katma değeri yüksek ürün yelpazesiyile ulusal ekonomimize katkı sağlayabilecek potansiyele sahip bir sektördür. Ülke nüfusunun % 33’ünü çocukların oluşturması sektörün en önemli potansiyel gücünü göstermektedir.

Bu çalışmada, Türkiye’de oyuncak sektörünün rekabet gücü ve uzmanlaşma düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Türkiye’nin oyuncak ihracatındaki rekabet gücü ve yurtiçi uzmanlaşma düzeyinin ölçülebilmesi amacıyla 2000-2016 yıllarına ilişkin Balassa, Vollrath, İhracat-İthalat Oranı ve Net İhracat indeksleri hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, dünya oyuncak ihracatının hâkimi olan Çin ile kıyaslanmıştır. Analiz sonuçları, Türkiye’nin oyuncak ihracatında önemli derecede rekabet dezavantajı bulunduğunu ve bu sektörde uzmanlaşmadığını göstermektedir. Ayrıca ele alınan periyod boyunca Türkiye’ye ilişkin ihracat rekabet dezavantajının yıllara göre istikrarlı seyir izlemesi dikkat çekicidir. Bununla birlikte, Çin’in oyuncak ihracatında (son yıllarda nispi olarak azalmakla birlikte) çok yüksek düzeylerde rekabet avantajı bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Analiz sonuçlarından hareketle Türkiye’de oyuncak sektöründe rekabet gücünün artırılmasına yönelik olarak oyuncak üzerine ihtisaslaşmış OSB’lerin kurulması, yerli oyuncak alanında markalaşmanın sağlanması, kamuoyunun yerli ürünler konusunda bilinçlendirilmesi, oyuncak sektöründe işgücü pazarının geliştirilmesi, yurtiçinde fikri mülkiyet haklarının korunması ve çoğu KOBİ olan oyuncak firmalarının finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması gerekmektedir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BSTB) sanayi sicil kayıtlarına göre Türkiye’de oyuncak üreten 156 firma bulunmaktadır. Bu firmalar İstanbul, Ankara, Bursa ve Konya gibi büyük illerde yoğunlaşmıştır. Bu bölgelere yakın alanlara konumlandırılacak “ihtisas OSB” hem sektörün rekabet gücünün artırılmasında hem de ülke ekonomisine yapacağı katkı açısından önemli rol oynayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyuncak Sektörü, Rekabet Gücü, İhtisaslaşmış Oyuncak OSB,

JEL Kodu: D40, F14, L10, L23, L60

İnşaat Sektörü İstihdamındaki Temel Örüntüler: Kayıt-dışılık nasıl azaltılabilir?

BAŞLEVENT, Cem

cbaslevent@bilgi.edu.tr

İnşaat sektörü, son yıllarda Türkiye ekonomisinin gidişatına dair yapılan tartışmalarda en sık bahsi geçen sektörlerin belki de birincisidir. Sanayi istihdamındaki artışın mütevazı boyutlarda olduğu bir ortamda, inşaat sektörünün ekonomik büyümeye katkısı ve bu katkının sürdürülebilirliği sorgulanmaktadır. Mayıs 2014'te yayınlanan Ulusal İstihdam Stratejisi'nin somut hedefleri arasında 2023 yılında inşaat sektöründeki istihdamın (10 yıl öncesine göre) yüzde 160 oranında artırılması ve kayıt dışı istihdamın yüzde 50 oranında azaltılması da yer almaktadır. Yine 2023 yılında, inşaat sektörü çalışanlarının yüzde 30'nun mesleki yeterlilik sertifikasına sahip hale getirilmesi hedeflenmektedir. İnşaat sektöründe kayıtdışılığın azaltılması Onuncu Kalkınma Planı kapsamındaki Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Programı Eylem Planı'nda da hedeflenmiştir. Bu çalışmada, öncelikli olarak TÜİK'in 2016 yılı Hanehalkı İşgücü Araştırması'na ait mikro veriler kullanılarak inşaat sektörü çalışanlarının profili ve sektördeki kayıt dışılığın boyutları ortaya konacaktır. Elde edilen bulgular ışığında kayıtdışılığın nedenleri ele alınacak ve sektörde kayıtdışılı istihdamı azaltıcı önerilere yer verilecektir.

Anahtar kelimeler: İnşaat sektörü, istihdam, kayıt-dışılık, asgari işçilik uygulaması.

JEL Kodu: J21, J46, L70.

Hedonik Döngü Türkiye’de Geçerli mi?

CİLASUN, Seyit Mumin

seyit.cilasun@atilim.edu.tr

TÜMEN, Semih

Semih.Tumen@tcmb.gov.tr

Easterlin (1974) tarafından ortaya konulan, zengin ile fakir ülkeler arasında zenginler lehine yaşam memnuniyeti farkı görülürken, zaman içinde ülkelerin zenginleşmesinin yaşam memnuniyetini artırmadığı paradoksu, iktisat yazınında gelir ile yaşam memnuniyeti ilişkisinin çokça tartışılmasına yol açmıştır. Bu paradoksu açıklamaya çalışan teorilerden birisi kişilerin gelirlerinin artmasının beklentilerini de artırması sonucunda memnuniyet düzeylerinde bir değişiklik olmadığını vurgulayan Hedonik Döngü teorisidir (Hedonic Treadmill). Bu çalışmada bu teörinin Türkiye için geçerli olup olmadığı incelenmiştir. Gelir ve Yaşam Koşulları Anketinin 2006-2014 arası panel veri setleri kullanılarak, yüzde yirmilik gelir düzeyleri için, gelir ile kişilerin beyan ettikleri geçinmek için ihtiyaç duydukları asgari gelir ilişkisi test edilmiştir. Tüm analizlerde gelir arttıkça geçinmek için gerekli asgari gelirin de arttığı, ancak yüksek gelir gruplarında bu artışın düşük gelir gruplarına göre daha kuvvetli olduğu bulunmuştur. Bu da Hedonik Döngü teörisinin Türkiye için geçerli olabileceğini göstermektedir. Çalışma ayrıca yüzde yirmilik Gayri Safı Yurtiçi Hasıla dilimlere göre ayrılmış İBBS Düzey 1 bölgeleri için de tekrar edilmiş ve benzer şekilde zengin bölgeler için gelir-asgari gerekli gelir ilişkisi daha kuvvetli bulunmuştur.

Jel Kod: C33 D10 D91 I31

Anahtar Kelimeler: Hedonik Döngü, Arzulanan Gelir, Adaptasyon, Panel Veri

Alt ve Üst Orta Gelirli Ekonomilerde Kurumsal Faktörlerin Büyüme Üzerindeki Etkisi

BAŞAR, Selim

selim@atauni.edu.tr

EREN, Murat

murat.eren@atauni.edu.tr

İktisat literatüründe, ülkeler arasındaki büyüme farklılıklarını ve büyümenin belirleyicilerinin neler olduğu açıklayan farklı hipotezler bulunmaktadır. Özellikle son yarım yüzyılda gelişen kurumsal iktisat teorisi, büyüme kavramını ve büyümeyi etkileyen faktörleri, geleneksel iktisattan farklı bir şekilde ele almıştır. Bu görüşü savunan düşünürler, kuralların, kurumların ve kurumları oluşturan unsurların, ülkelerin gelir düzeyini belirleyen temel unsur olduğunu ileri sürmektedirler. Bu görüş çerçevesinde de ülkelerarası gelir eşitsizliğini açıklayan diğer hipotezleri reddetmektedirler.

Bu çalışmada, bu görüşten yola çıkarak, kurumsal faktörlerin iktisadi büyüme üzerindeki etkisi incelenmiştir. Kurumsal faktörleri temsilen Siyasal İstikrar ve Şiddetin / Terörizmin Yokluğu, Düzenleme Kalitesi, Hukukun Üstünlüğü ile İfade Özgürlüğü ve Hesap verilebilirlik endeksleri kullanılmıştır. 2002 – 2015 dönemine ait verilerle gelişmekte olan ülkeler için gerçekleştirilen çalışmada, panel regresyon tahmini ile gerçekleştirilmiştir. Kurumsal faktörlerin büyüme üzerindeki etkisi ülkenin gelişmişliğine göre farklılık gösterdiğinden, çalışmaya dahil edilen ülkeler alt-orta gelişmiş ülkeler ve üst-orta gelişmiş ülkeler olarak iki kısımda incelenmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda, alt orta gelir düzeyindeki ekonomilerde politik istikrar ve şiddetin/terörizmin yokluğu değişkeninin büyüme üzerindeki etkisinin pozitif olduğu görülmüştür. Üst orta gelir düzeyindeki ekonomilerde ise hukukun üstünlüğü endeksinin büyüme üzerindeki etkisinin negatif, ifade özgürlüğü ve hesap verilebilirlik endeksinin etkisinin ise pozitif olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Faktörler, Ekonomik Büyüme, Gelişmekte Olan Ülkeler

Jel Sınıflaması: B52, C23, E02, O43

Çalışanların Kurumsal İtibar Algısının Örgütsel Bağlılık ile İlişkisi

SELVİ HANIŞOĞLU, Gülay
gulayselvi@beykent.edu.tr

SİNSOYSAL, Bahaddin

GÜVENDİ, Kerim

Kurumsal itibar, günümüzde şirketlerin önem verdikleri konulardan biridir. Kurumsal itibar şirketin nasıl algılandığını göstermektedir. Bir şirketin kurumsal itibarı, müşterileri, tedarikçileri, şirket ortakları ve çalışanları için önemlidir. İnsan gücünde aynı şekilde bir şirket için önemlidir. İşe yeni başlayanlar için eğitim veya diğer sosyalleşme araçlarıyla örgütsel bağlılığın sağlanması önemlidir. Çalışanların devir hızının yüksek olması şirketlerin maliyetini arttırmaktadır. Örgütsel bağlılık arttığında ise iş değiştirme eğilimi azalmaktadır.

Çalışmamızda, işyerinde çalışanların kurumsal itibar algısının örgütsel bağlılık ile ilişkisi analiz edilmiştir. Bu temel amacın yanı sıra, çalışanların kurumsal itibar algıları ve örgütsel bağlılık düzeylerini belirlemek ve bu değişkenlerin katılımcıların demografik yapıları açısından farklılık gösterip göstermediğini şeklinde alt amaçları da bulunmaktadır.

Kurumsal itibar algısının örgütsel bağlılık ile ilişkisinin araştırılması kapsamında İstanbul'da bulunan bir finans şirketi çalışanlardan basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş 185 kişi anketi katılanları oluşturmaktadır. Araştırmada anket yoluyla toplanan veriler toplanan veriler SPSS 24 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelime: Örgütsel Davranış, Firma Hedefleri, Organizasyon ve Davranışları

Jel Kod: D23, L2

Türkiye’de Kurumsal Kalite - Yabancı Doğrudan Yatırımlar İlişkisi

ACARAVCI, Ali
acaravci@mku.edu.tr

ARTAN, Seyfettin
artan@ktu.edu.tr

ERDOĞAN, Sinan
sinanerdogan@mku.edu.tr

BOSTAN GÖKTÜRK, Tunay
tbostan@mku.edu.tr

Bu çalışmada, Türkiye ekonomisinde kurumsal kalite, kişi başı reel gelir ve yabancı doğrudan yatırımlar arasındaki uzun dönemli ilişkiler, 1992-2015 dönemi için gecikmesi dağıtılmış otoregresif (ARDL) modeli araştırılmıştır. Durağanlık analizi sonuçları, ARDL eşbütünleşme testi için ön koşulun sağlandığını; ARDL eşbütünleşme testi sonuçları ise değişkenler arasında uzun dönemli ilişki olduğunu göstermektedir. Uzun dönemli katsayılardan elde edilen sonuçlara göre, kurumsal kalitede % 1’lik bir iyileşme yabancı doğrudan yatırımlar girişini yaklaşık olarak % 5 arttırmaktadır. Bu sonuç, yabancı doğrudan yatırımlar girişlerinde kurumsal faktörlerin de önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Kalite, Yabancı Doğrudan Yatırımlar, Gelir, ARDL.

Jel Kodu: C32; F21; O43

Investment Specific Technology Shocks and Emerging Market Business Cycle Dynamics

DOĞAN, Aydan

aydan.dgn@gmail.com

This article explores the role of investment specific technology shocks for emerging market business cycle fluctuations. The analysis is motivated by two key empirical facts; the presence of investment specific technical change in the post-war US economy together with the importance of investment goods for the emerging market imports. The goal of this paper is to quantify the contribution of the investment specific technical change in the US for the business cycles of an emerging country in the context of a two country, two sector international real business cycle framework with investment and consumption goods sectors. We estimate the model for Mexico and US data and find that a permanent US originating investment specific technology shock is very important in explaining the Mexican output and investment dynamics. This shock explains around 80% of the investment variability and it accounts for the around 45% of the output variability. We argue that the model's ability to account for the important business cycle features of the data is dependent on the presence of shocks that capture financial frictions as well as a permanent investment specific technology shock that originates in the US.

Keywords: Emerging markets, Investment specific technology shocks, International real business cycles.

JEL codes: E32, F41, F44, C11.

Sectoral Development and Growth of Northern Cyprus since 1977

ÇOBAN, Şeyda E.

seyda.coban@metu.edu.tr

ŞAKACI, Nazife

nazife.sakaci@metu.edu.tr

TAŞIRAN, Ali C.

atasiran@metu.edu.tr

This study examines the contribution of agriculture, industry and services sectors to gross domestic product in Northern Cyprus since 1977 by using State Planning Organization (SPO) data. The sectors include *agriculture*, which has sub-sectors such as forestry, fishing, crop and livestock production, *industry*, which has sub-sectors such as quarrying, manufacturing, electricity – water, construction and *services* sector, which has sub-sectors such as trade-tourism, hotels and restaurants, transport – communication etc. Agriculture, industry and services sectors, which can be clearly considered as important for both developing and developed countries in the world, play important roles on economic growth of countries. In addition, Agriculture and industrial sectors are significant component elements in the initial stages of economic growth. All the other sectors that are not counted in agricultural and industrial sectors are the part of the services sector. On the other hand, services sector is an important interface for the social, economic growth of a country. Today, it is regarded as the fastest growing sector in the world. Moreover, it is the sector that provides the maximum amount of employment to people rather than other sectors. Also, the importance of higher education has gradually raised. Universities have a big importance. Higher education doesn't only mean more educated people, but it also means more employment in that region. In addition, the tourism sector is another locomotive sector in Northern Cyprus. It is one of the main generators of income for the island. It also gives an opportunity of employment for lots of people like higher education sector. We will analyze all these sectors since 1977 to today under the economic uncertainty that occurred in North Cyprus.

J.E.L. Codes: C22, C33, L83, N3, Q1

Key Words: uncertainty, tourism, higher education, time series, stationarity

Estimation of the Static Corporate Sustainability Interactions Model

UŞAR, Damla Durak

damla.usar@ozu.edu.tr

SOYTAŞ, Mehmet Ali

mehmet.soytas@ozyegin.edu.tr

DENİZEL, Meltem

There is a large amount of empirical literature focused on the relationship between corporate sustainability and corporate financial performance. Given the mixed results it is hard to evaluate whether sustainability investments have a positive impact on financial performance or companies with good financial position invest in sustainability initiatives to acquire consumer and regulatory goodwill. Furthermore, the literature considers firm specific aspects affecting the link but omits the influence of the competition. We view the sustainability decisions of companies as strategic decisions and evaluate the effect of competition and spillovers on sustainability. We estimate the parameters of the discrete choice model using the social performance ratings from MSCI KLD 400 Social Index and financial information from Wharton Research Data Services' COMPUSTAT dataset. Although the interdependence of discrete entry decisions can pose identification and estimation problems, we provide empirical evidence that the effect of competition on the likelihood of entry into the sustainability market dominates the effect of spillover. Furthermore, this finding is more profound for first time entrants.

Key Words: Corporate sustainability, strategic interactions, market entry, MSCI KLD 400 Social Index ratings

JEL code: C440, C460, C51

Financialisation and Housing: The Case of Turkey

EROL, Işıl

isil.erol@ozyegin.edu.tr

The expanding role and dominance of financial markets and corporations in the housing sector is referred to as the financialisation of housing. Over the past years, housing-based wealth (housing value at current market prices minus mortgage debt) has risen to historically unprecedented heights, implying that real estate has become more important as store-of-value for households in the age of financialisation. Financialisation of housing or the impact of the global pool of excess liquidity on housing markets varies significantly across countries because of different macroeconomic and institutional settings. There is a small, but growing literature on the financialisation of housing and research needs to be done for the emerging and (rapidly) developing countries to see how their real-world political economies are/are not integrating financialisation and residential capitalism. The present study aims to investigate how does housing (not) become financialised in Turkey? Following the recent study by Fernandez and Aalbers (2016), this paper examines empirically the main obstacles (incentives) that limit (support) the financialization of the housing market in Turkey or that insulate (integrate) the national housing market from (into) the global forces of finance.

Key words: Financialisation, housing, mortgage markets, securitization.

Jel Codes: G1, G2, G15, G28

Küresel Finansal Kriz Öncesi ve Sonrasında Enflasyon Hedeflemesi ve Döviz Kuru: Türkiye Örneği

ÖZDEMİR, Metin
mozdemir@uludag.edu.tr

AKDENİZ, Çoşkun
cakdeniz@nku.edu.tr

İLHAN, Ali
alilhan3@gmail.com

Küresel finansal kriz öncesi dönemde, pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin fiyat istikrarı amacı doğrultusunda enflasyon hedeflemesi ve esnek kur rejimini benimsediği görülmüştür. Kriz sonrası oluşan politika ortamı merkez bankalarının fiyat istikrarı yanında finansal istikrarı da dikkate almaları gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu durum söz konusu ekonomilerde, enflasyon hedeflemesi ile şekillenen para politikalarının önemli ölçüde esnetildiği ve alternatif politika araçlarının kullanıldığı geleneksel olmayan (unconventional) politika uygulamalarını beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte, kriz öncesi dönemin aksine sermaye hareketlerindeki yön değiştirmelere bağlı olarak oluşan döviz kuru şokları, merkez bankaları açısından belirli politika açmazlarına da yol açmıştır. Bu açıdan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası da (TCMB) bir istisna değildir. TCMB'nin, 2010 yılının son çeyreğinden itibaren, yeni bir para politikası bileşimini (policy mix) uygulamaya koyduğu ve fiyat istikrarı ile finansal istikrarı birlikte gözetmeyi amaçladığı görülmektedir. Bu çalışmada küresel finansal kriz öncesi ve sonrası dönem için TCMB'nin enflasyon hedeflemesi deneyiminde döviz kurunun oynadığı rol genişletilmiş Taylor Kuralı üzerinden ele alınmaktadır. Bu çerçevede 2002:1-2017:8 dönemi için Eşik VAR (TVAR) modeli tahmin edilmiştir. Bulgularımız yüksek kur rejiminin hakim olduğu küresel finansal kriz sonrası dönemde genişletilmiş Taylor kuralının etkin çalıştığını ortaya koymaktadır. Buradan hareketle TCMB'nin kriz sonrası dönemde finansal istikrar amacını ağırlıklı olarak dikkate aldığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon Hedeflemesi, Döviz Kuru, Fiyat İstikrarı, Finansal İstikrar, Türkiye Ekonomisi

JEL: E52, E58, C32

Türk Ekonomisinde İkiz Açık Hipotezinin Geçerliliğinin Testi: Enflasyonun Yarattığı Belirsizlik İkiz Açığı Etkiler Mi?

ERDEM, Ekrem

ekremerdem@erciyes.edu.tr

TUĞCU, Can Tansel

cantanseltugcu@akdeniz.edu.tr

Literatürde ikiz açık ya da ikiz açıklar hipotezi olarak bilinen yaklaşım, temsili bir ekonomide söz konusu ekonomiyeye ait bütçe açığı ile dış ticaret açığı arasında herhangi bir bağlantının olup olmadığını kanıtlamaya çalışan bir makroekonomik görüşü yansıtır.

Geleneksel görüşe göre, temsili bir ekonomide giderek artan bütçe açıkları faizlerin yükselmesine, dolaylı yabancı sermaye girişinin artmasına ve ulusal para biriminin değer kazanmasına yol açar. Ulusal para birimindeki bu değer artışı ise kademeli olarak ihracatın azalmasına ve ithalatın artmasına neden olacağından dış ticaret açığının büyümesi ile sonuçlanır. Diğer taraftan konuya farklı bir açıdan yaklaşan Ricardian görüşe göre ise, ekonomide sürekli gelir hipotezi geçerli olduğu sürece bütçe ve dış ticaret açıkları arasında bir bağlantı olmayacaktır.

İkiz açık hipotezi konusundaki bu iki farklı görüşün sağlam teorik temeller üzerine inşa edilmiş olmaları araştırmacıları hangisinin doğru olduğunu kanıtlama noktasında analizler yapmaya itmiştir. Bu çerçevede mevcut çalışmanın amacı, 1980-2016 dönemine ait zaman serilerini kullanarak, Türk ekonomisinde ikiz açık hipotezinin geçerli olup olmadığını Johansen eşbütünleşme ve Granger nedensellik analizlerini kullanarak araştırmaktır. Ayrıca çalışmada olası bir ikiz açığa sebep olabilecek yüksek bütçe açıklarının, Türk ekonomisi için bir belirsizlik kaynağı olarak nitelendirilebilecek yüksek enflasyon oranları ile bir bağlantısı olup olmadığı Logit ve Probit ikili (binary) modelleri yardımıyla incelenmektedir.

Johansen eşbütünleşme analizi, Türk ekonomisinde bütçe ve dış ticaret açıklarının uzun dönemde aynı patika üzerinde hareket ettiğini; Granger nedensellik analizi ise ele alınan dönemde bütçe açığından dış ticaret açığına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi olduğunu ve dolayısıyla ekonomide ikiz açık hipotezinin geçerli olduğunu; başka bir ifadeyle Türkiye’de geleneksel görüşün çıkarımlarının tutarlı olabileceğini ortaya koymuştur. Ancak, ikili model eğim katsayıları Türkiye’de enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde bütçe açığının da yüksek seyretme eğiliminde olacağını gösterse de, ikili modele ait marjinal katsayılar olası bir ikiz açığa sebep olabilecek bir bütçe açığının yüksek enflasyondan neredeyse tamamen bağımsız olduğunu kanıtlamaktadır. Buna göre, Türk ekonomisinde bütçe açığının GSYH’ye oranının %3’ün üzerinde gerçekleşmesi olasılığı, ekonominin yüksek enflasyonla mücadele ettiği yıllarda, enflasyonun düşük olduğu yıllara göre %1 daha fazladır.

Anahtar Kavramlar: İkiz Açık Hipotezi, Fiyat İstikrarı, Binary Modeller

JEL: E31, F13, F42, H62, H68.

Belirsizlik İçinde Enflasyon Hedeflemesi: Teorik Bir İnceleme

AKKUTAY, Aybike
akkutaythejunior@googlemail.com

İSMİHAN, Mustafa
mustafa.ismihan@atilim.edu.tr

Enflasyon hedeflemesi rejimi uygulayan TCMB'nin 2012 yılından bu yana hedeflediği yüzde beş enflasyon hedefini gerçekleştiremediği görülmüş ve zaman zaman kamuoyunda enflasyon hedefinin yükseltilmesi gündeme gelmiştir. Bu çalışmada, enflasyon hedeflemesinin makroekonomik performans üzerine etkileri politik makroekonomik çerçevede incelenmiştir. Bu bağlamda, enflasyon hedefinin yükseltilmesinin farklı etkileri dikkate alınarak uygun bir politik makroekonomi modeli geliştirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, yüksek siyasi belirsizlik ortamında enflasyon hedefinin yükseltilmesinin makroekonomik performans üzerine etkilerinin olumsuz olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: enflasyon hedeflemesi, belirsizlik, makroekonomik performans

Jel kodu: E58, E61

The Importance of News Announcements and Fundamentals for Exchange Rate Behavior in Turkey

TAMGAÇ, Ünay
utamgac@etu.edu.tr

DENK, Mücahit

In this paper, we analyze the exchange rate behavior in Turkey for the period 2013-2016 during which the exchange rate showed considerable volatility. Specifically we estimate the impact of the news announcements related to various macro variables on the exchange rate.

The exchange rate is one of the key macroeconomic variables about the economy. Turkey has experienced two major currency crises in the past decades and since then the exchange rate has been viewed as one of the major indicators of a sound economy by the public. The exchange rate is important also because of its effect on inflation and the current account since Turkey is a major importer (with import of 32 percent of the GDP). While the exchange rate has been relatively stable since the 2001 crises, especially after 2013 it has experienced a period with major swings. Part of these changes were driven by macroeconomic fundamentals. However news announcements, both within country and from abroad, especially from the US, have also been influential in this period. Our interest is to understand the causes of the volatility of the exchange rate in this period and to analyze the relative importance of news on the volatility.

Specifically the aim of this paper is to analyze how the TL-dollar exchange rate and the volatility of the exchange rate is affected by macroeconomic fundamentals and news for the period starting from January 2, 2013 to December 31, 2016. We consider several indicator variables that are important for exchange rate behavior. These variables can be divided into 3 categories as macroeconomic indicators of Turkey, macroeconomic indicators of US and news about these economic indicators.

By analyzing the reaction of exchange rate to macroeconomic news will reflect how exchange rate responds to the changes in expectations related to current and future macroeconomic fundamentals. Examination of how exchange rate changes after the announcements is important, as it will increase the understanding of the financial markets' behavior. Understanding the drivers of exchange rate changes will increase the predictability of the exchange rate and will help policy makers to develop more sound macroeconomic policy responses and increase the success in the management of expectations.

Keywords: Exchange Rates; Macroeconomic News Announcements; GARCH model

JEL Classification: F31, G15, C58

Can Non-ARDL method explain J-Curve Testing over (bilateral) trade relationship between Turkey and EU Countries?

ŞENGÖNÜL, Ahmet

sengonul@hotmail.com

DEĞİRMEN, Süleyman

suleymandegirmen@gmail.com

KESKİN, Yağmur

yakeskin1992@gmail.com

This paper aims to investigate the short-run and long-run impact of real exchange rate on the bilateral trade balance of Turkey with EU (28) countries. Unlike other methods in similar studies, we select an optimal method, Non-ARDL method, which enables statistically reliable J-curve in terms of short run and long run effect of real exchange rate. For this purpose, we employ January 1999-February 2017 time period for 28 Euro countries. In this context, we benefit of using following data: monthly (export-import) or trade balance, monthly trade balance for product, real exchange rate for Turkey and trade partner countries with EU, EU countries' industrial product amount including Turkey. In addition, after 2007-8 Global Crisis, the ECB has implicated expansionary monetary policy to stimulate economic growth. J-curve estimation before and after the ECB monetary expansionary era would be very insightful for policy implications for the EU and Turkish economy in the literature. Based on the monthly data for January 1999-February 2017 period, estimation results are expected to indicate weak evidence of J-curve in the short run in any of Turkey's bilateral trade with EU(28) countries. In the long run, however, real depreciation of Turkish Lira produces strong evidence for the trade balance of Turkey with some EU countries.

KEYWORDS: J-Curve, Devaluation, NARDL, EU, and Turkey

JEL CODES: F32, F41

Endogenous Labor Supply and the Optimal Tariff

GÖKSEL, Türkmen

tgoksel@ankara.edu.tr

A large body of literature in international economics has tried to calculate the optimal tariff in a setting with constant labor supply. However, this model introduces a consumption-leisure choice into a standard model of international trade with exogenously fixed labor supply. Therefore, this paper focuses on the response of labor to changes in trade barriers. Moreover, I show that there exists a positive optimal tariff rate which maximizes welfare in a setting with endogenous labor and compare this result quantitatively with the standard models using constant labor supply. This paper also focuses on the welfare implications of a decline in trade barriers (in terms of tariffs). I utilize a version of computational general equilibrium model of international trade (based on Armington assumption) where countries are potentially asymmetric in terms of labor endowment, productivity, etc.

Eaton and Kortum (2002) derive a simple formula which shows the gains from trade and this formula is generalized by Arkolakis, Costinot, and Rodriguez-Clare (2012) in the case of iceberg costs and exogenously fixed labor supply. I generalize this formula in Armington setup with tariffs and endogenous labor supply and highlight the importance of both revenue generating tariffs and consumption-leisure choice.

Keywords: Endogenous Labor Supply, Optimal Tariff, Computational General Equilibrium, Welfare

JEL Codes: F10;F11;F16

Fed Para Politikasına İlişkin Beklentilerin Türkiye'ye Yönelen Portföy Akımları Üzerine Etkisi

AKTAŞ, Zelal

zelal.kotan@tcmb.gov.tr

KAYA EKŞİ, Neslihan

neslihan.kaya@tcmb.gov.tr

ERDUMAN, Yasemin

yasemin.barlas@tcmb.gov.tr

İktisadi yazında ABD faizleri, uluslararası sermaye akımlarının önemli belirleyicilerinden biri olarak ortaya koyulmaktadır. ABD faizlerinin düşük seviyelerde olması, sermaye akımlarını geliştirmekte olan ülkelere (GOÜ) yönelten, başlıca iten faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada, Koepke (2016)'ye benzer şekilde, GOÜ'lere yönelen akımlar üzerinde asıl belirleyici olanın Fed'in para politikasının sürpriz olarak tanımlanabilecek kısmı olduğu savından hareketle, bilindik portföy akımları sürükleyicilerine ek olarak, son dönemde öne çıkan Fed'in gelecekteki faiz politikasına dair beklentilerin Türkiye'ye yönelen portföy akımları üzerindeki rolü incelenmektedir.

Çalışmanın bulguları, Fed'in para politikası beklentilerinin, Türkiye'ye yönelen portföy akımları üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir. Oluşturulan asimetrik modele göre, beklentilerin Fed para politikasında sıkılaştırma ima ettiği dönemlerde, beklentiler Türkiye'ye yönelen portföy akımları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip iken; beklentilerin gevşeme ima ettiği dönemlerde anlamlı bir etki görülmemektedir.

JEL Kodları: E43, F32, G11.

Anahtar kelimeler: Fed beklentileri, sermaye akımları, iten faktörler, çeken faktörler, geliştirmekte olan ülkeler.

Fed Para Politikası Beklentilerinin Gelişmekte Olan Ülkelerin Portföy Akımlarından Aldığı Pay Üzerindeki Etkisi Farklılaşıyor mu?

AKTAŞ, Zelal

zelal.kotan@tcmb.gov.tr

KAYA EKŞİ, Neslihan

neslihan.kaya@tcmb.gov.tr

ERDUMAN, Yasemin

yasemin.barlas@tcmb.gov.tr

Bu çalışmada, Fed'in gelecekteki para politikasına dair beklentilerin gelişmekte olan ülkelerin toplam portföy akımlarından aldıkları pay üzerindeki etkisinin farklı olup olmadığı araştırılmaktadır. Öncelikle 14 gelişmekte olan ülke aylık bir politik risk göstergesine göre farklı risk gruplarına ayrılmaktadır. Ardından, bir panel regresyon modeli tahmin edilerek, Fed'in para politikasında sıkılaşma beklendiğinde, politik risk derecelerine göre gelişmekte olan ülkelerin toplam portföy akımları içindeki payının nasıl değiştiği, Ocak 2010 ve Nisan 2017 arasındaki döneme ilişkin aylık veriler kullanılarak incelenmektedir. Elde edilen bulgular, beklentilerin Fed'in para politikasında sıkılaşma ima ettiği durumlarda, daha düşük politik risk derecesine sahip ülkelerin, toplam portföy akımlarından daha fazla pay aldığını göstermektedir.

JEL Kodları: E43, F32, F41, G11.

Anahtar kelimeler: Fed beklentileri, sermaye akımları, gelişmekte olan ülkeler, panel regresyon.

Geleneksel Olmayan Para Politikaları ve Gölge Politika Faizi^a

EKŞİ, Ozan

ozaneksi@gmail.com

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 2007-2009 finansal krizini takip eden dönemde birçok makro ihtiyatı tedbir almış ve bunlara uygun para politikası araçları kullanmıştır. Özellikle 2010 yılı son çeyreğinden sonra zorunlu karşılık oranı, ayrıca ilk kez TCMB tarafından tanımlanan asimetrik faiz koridoru ve rezerv opsiyon katsayısı yöntemlerini bir arada aktif olarak kullanmaya başlamıştır. Birden çok politika aracının aynı anda kullanılıyor olması ise bu araçların etkilerinin ölçülmesini ve TCMB para politikası duruşunun tanımlanmasını zorlaştırmaktadır. Çalışmamızda ilk olarak 2010 öncesi ve sonrası merkez bankası para politikaları karşılaştırılmış, sonrasında 2010 sonrası dönemde merkez bankasının toplam parasal duruşunu yansıtan bir gölge faiz oranı hesaplanmıştır. Bu gölge faiz oranı TCMB'nin kullandığı politika faizinin ve diğer geleneksel olmayan para politikası araçlarının toplam karşılığı olan faize denk gelmektedir ve merkez bankasının toplam parasal duruşunu yansıtmaktadır. Elde edilen faiz gölge faiz oranı ile bu dönemdeki TCMB politika faizi arasındaki fark geleneksel olmayan para politikası araçlarının etkilerini yansıtmaktadır.

Merkez bankasının ortalama fonlama maliyeti ve bankalararası para piyasası faizinden hangisinin para politikası duruşunu temsil edebileceğini tartışan çalışmalar mevcuttur. Bizim çalışmamız bu çalışmaların ötesine geçerek ise ekonometrik bir yaklaşım dâhilinde bir faiz serisi çıkarmıştır. Bunun için para piyasası ve reel ekonominin dinamiklerini ölçen 50 kadar değişkenden yararlanılmıştır. Bu yapıldığında sadece merkez bankasının ve bankaların birbirleri arasında kullandıkları faizlerin değil, asimetrik faiz koridoru ve buna bağlı olarak ortaya faiz belirsizliği, zorunlu karşılıklar, ROM kullanımı da dâhil olmak üzere tüm merkez bankası para politikası araçlarının etkisini yansıtan ve merkez bankasının para politikası duruşunu bir faiz serisi elde edilebilmiştir. Dolayısıyla elde edilen tüm bu bulgular Türkiye verisinde ilk kez tartışılmaktadır.

Çalışmamızda son olarak 2010 öncesi ve sonrası para politikalarının etkinlikleri zaman üzerinde değişen parametrelili yapısal vektör otoregresyon modeli kullanılarak karşılaştırılmıştır.

JEL Kodları: C11, E52, E58

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Olmayan Para Politikaları, Gölge Politika Faizi

^a Bu çalışma Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 1001 programı kapsamında 215K105 proje numarası ile desteklenmiştir.

Türkiye’de Enflasyon ve Enflasyon Belirsizliği İlişkisi

ALTINBAŞ, Hazar

altinbashazar@gmail.com

TOPTAŞ, Ayhan Bülent

bulent2090@yahoo.com

Çalışmada, Türkiye’de 1985:01- 2017:09 dönemi enflasyon ve enflasyon belirsizliği arasındaki ilişki, Türkiye para politikaları uygulamaları çerçevesinde incelenmiştir. Bu amaçla dört aşamadan oluşan bir yaklaşım benimsenmiştir. İlk aşamada, aylık tüketici fiyat endeksi zaman serisi incelenmiştir. Duragan olmadığı ve mevsimsellik etkisinin gözlemlendiği seri, gerekli işlemler yapılarak mevsimsellikten arındırılmış aylık enflasyon zaman serisine dönüştürülmüş ve böylece analize uygun hale getirilmiştir. İkinci aşamada, mevsimsellikten arındırılmış aylık enflasyon zaman serisi varyans dağılım parametresindeki değişimler, PELT yöntemi ile tespit edilerek tüm dönem, daha homojen değişkenlik parametrelerine sahip üç alt döneme ayrılmıştır. Üçüncü aşamada, tespit edilen alt dönemlere, uygun parametrelere sahip ARMA-GARCH modelleri uygulanmış ve her dönem için enflasyon belirsizliğinin ölçüsü olarak kullanılacak koşullu varyans değerleri elde edilmiştir. Son aşamada her dönem için, elde edilmiş enflasyon belirsizliği değerleri ile mevsimsellikten arındırılmış aylık enflasyon değişimleri arasındaki ilişkinin varlığı Granger nedensellik testi ile sınanmıştır. Bulgular, alt dönemlerin enflasyon ile enflasyon belirsizliği ilişkisinde birbirinden farklı özellikler gösterdiğini ancak ağırlıklı olarak, enflasyonun enflasyon belirsizliğini artırdığını öne süren Friedman-Ball hipotezinin geçerli olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: enflasyon belirsizliği, para politikaları, otoregresif hareketli ortalamalar modeli, GARCH, değişim noktası belirleme, granger nedensellik.

JEL: C32, E31, E52, E58

Türkiye Ekonomisinde Yakın Dönemde Kira Enflasyonunu Etkileyen Faktörler

ÖZMEN, Mustafa Utku

utku.ozmen@tcmb.gov.tr

Kira giderleri, hanehalkının harcama kalemleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bunun yanında, Türkiye’de konutların yaygın olarak yatırım aracı olarak kullanılması nedeniyle kira varlık getirisi olarak da değerlendirilebilmektedir. Dolayısıyla, kiraların belirlenmesinde kiralık konut arz ve talebinin yanında, konut fiyatları ve gelire ilişkin makroekonomik değişkenler de etkili olabilmektedir. Yakın dönemde yıllık kira enflasyonunda istikrarlı bir yükseliş gözlenmektedir. Ayrıca, kira enflasyonunun seviyesinde ve oynaklığında bölgeler arası farklar da dikkat çekmektedir. Bu kapsamda, bu çalışmada bölgesel kira endeksleri kullanılarak, 2010-2016 döneminde aylık kira enflasyonu üzerinde etkili olabilecek etkenler incelenmiştir. Sonuçlar, örneklem dönemi boyunca, konut fiyatları, asgari ücret ve enflasyon beklentilerinin kira enflasyonunu artıran, konut kredisi kullanımının ise kira enflasyonunu azaltan bir değişken olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: Kira; konut fiyatları; bölgesel farklılıklar; panel veri; Türkiye.

Jel Kodu: C33, E31, R21

Faiz Oranları ve Enflasyon: Neo-Fisherian Yaklaşımın Türkiye Ekonomisi Açısından Analizi

DAĞLAROĞLU, Tolga

tolga.daglaroglu@gmail.com

DEMİREL, Baki

bakidemirel@gmail.com

Para politikasının geleneksel aktarım mekanizmasına göre yüksek nominal faiz oranının enflasyonu düşürülmesine yardımcı olacaktır. Fakat alışılmışın aksine küresel kriz ile birlikte sanayileşmiş ekonomilerde düşük faiz oranlarının ve düşük enflasyon oranlarının birlikte görüldüğü bir ekonomik ortamı karşımıza çıkmıştır. Dolayısıyla bu durum para politikasına ilişkin geleneksel görüşün sorgulanmasına yol açmıştır. Çünkü geleneksel Fisherian yaklaşım veya para politikasının geleneksel aktarım mekanizması düşük faiz oranlarının enflasyonun yükselmesine neden olacağını savunurken; Neo-Fisherian görüş ise bunun tam tersine düşük faiz oranlarının enflasyonun düşük seviyelerde kalmasına neden olacağını ileri sürmektedir (Williamson, 2016).

Bu kapsamda çalışmamızın amacı Türkiye ekonomisi açısından Neo-Fisherian yaklaşımın geçerli olup olmadığını 2003 -2016 arası dönemde aylık verilerden hareketle VAR analiz yardımıyla test edilmiştir. Modelde beş değişken bulunmaktadır. Bu değişkenler sırasıyla aylık TÜFE manşet enflasyonu, nominal faiz oranı (Merkez bankası ağırlıklı ortalama fonlama faiz oranı), çıktı açığı, yıl sonu enflasyon beklentisi ve reel döviz kuru kullanılmıştır.

Faiz oranlarına enflasyonunu farklı enflasyon endeksleri itibariyle vermiş olduğu tepki farklılaşabilmektedir. Bu yüzden modelin geçerliliğini sınamak için politika faizinin manşet enflasyona ve çekirdek enflasyon göstergelerine olan etkisi ayrı ayrı analiz edilmiştir. VAR analizinden elde edilen çapraz korelasyon katsayıları yüksek enflasyonun faiz oranlarının yükselmesine ve yüksek faiz oranlarının ise enflasyonun düşürülmesine yardımcı olduğudur. Bu anlamda yapısal VAR analizinden elde edilen bulgular Türkiye’de geleneksel görüşün geçerli olduğunu savını doğrulamaktadır. Türkiye için merkez bankası tarafından yapılan beklenmedik bir faiz indirimi kısa dönemde (6-9 ay arasında) enflasyonun yükselmesine neden olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Neo- Fisherian Yaklaşım, Yapısal VAR, Para Politikası

Jel Kodları: E43 E52 E58

An Empirical Study On The Wage And Price Stickiness Of Us Economy (1990-2016)

BAŞTAV, Leyla

bastav06@yahoo.com.tr

The study aims to analyze the US economy for the 1990-2016 period with emphasis on price stickiness as evidence on business cycles. Empirical evidence is quite scarce in New Keynesian (NK) literature whereas theoretical research is abundant. There are three dimensions with price stickiness: inertia, hysteresis and level effects. In this study econometric estimation of six equations on price formation have revealed evidence in favor of price rigidity in the form of inertia and hysteresis as well as level effects. Causes of inertia may either be “expectations” or presence of “contractual behavior” which declines during the post 2007 recession period. There is also hysteresis effect with rate of increase of (nominal and real) output, which is notable during the post Great Recession. Phillips Curve effect is also observed as another form of stickiness. Findings of the paper reveal no stickiness with the nominal and real wage equations. During the period business cycle fluctuations in output and employment seem to stem from the product markets vis a vis recent studies emphasizing labor markets effects.

Keywords: New Keynesian economics, business cycles, price rigidities, macroeconomic modelling, product markets.

JEL Classification: E12, E31, E32.

Evidence for the Explosive Behavior of Food and Energy Prices: Implications in terms of Inflation Expectations

GANİOĞLU, Aytül

aytulg@gmail.com

In this paper, using the recent recursive unit root tests proposed by Phillips et al. (2015), we identify and date-stamp the periods where processed food and energy prices deviate explosively from core inflation and analyze its implications in terms of anchoring inflation expectations. During the period of January 2003-March 2017, we identify existence of three such episodes. Identifying these explosive periods is particularly important, since the evidence reveals that consumers change, i.e., revise their inflation expectations during periods when processed food and energy prices deviate explosively from core inflation. Results indicate that when forming inflation expectations, consumers rely on macroeconomic variables as well as past inflation both in normal and explosive periods. A particularly important policy implication of these findings is that periods of explosive deviations of processed food and energy prices from core inflation should be monitored while designing policies to anchor inflation expectations.

Keywords: Explosive behavior, food prices, inflation expectations, Generalized sup ADF test, inflation, core inflation

JEL Codes: C5, E31

The Impact of Recent Investments on Transportation Infrastructure on Rural Development in Turkey

AKBULUT YÜKSEL, Mevlüde

TURAN, Belgi

belgi.turan@atilim.edu.tr

In this paper, we study how the expansion of transportation infrastructure impacts economic development, income inequality, migration, the provision of government services and more generally social welfare in the economically disadvantaged regions in developing countries. We utilize the large-scale public investment in rural transportation infrastructure undertaken by the Turkish government over the last two decades to causally identify the development effects of transportation infrastructure on rural regions. Our results indicate that increases in road network increases primary schooling and decreases child mortality. On the other hand, since the expansion of transportation networks offers better and easier access to capital and labor markets in the large metropolitan areas for rural population, it leads to a decrease in labor force participation and increase in unemployment rates.

JEL Codes: R11, R12, O12, J21.

Key words: transportation infrastructure, rural development, employment, human capital

The Impact of Oil, Gas and Coal Prices on the Agricultural Trade of Turkey: A Cointegration Analysis

DOĞAN, Nezahat
nezahat.dogan@final.edu.tr

GİRİTLİ, Nuru
ngiritli@eul.edu.tr

The study examines the relationship between energy prices and the agricultural trade balance nexus for Turkey by using an autoregressive distributed lag (ARDL) model. The model is designed to use coal, gas, and oil prices as exogenous variables and agricultural trade balance as a determined variable. Most recent empirical studies consider the impact of the oil price on agricultural commodity prices, while only a few studies analyze the impact of other energy prices, such as coal and gas, on agricultural trade. In addition to coal, gas, and oil prices, control variables such as agricultural good price ratio, real income, and real exchange rate are added to the model, as those variables are expected to affect the trade balance of countries. The results indicate that there is a cointegration among variables, and that prices of gas and coal have a significantly negative impact on agricultural trade in Turkey for both long-run and short-run time periods. However, the price of oil has a significantly negative impact in the long run, though this is insignificant in the short run. Given that agricultural trade is affected by the changes in energy prices, this study suggests a number of policy actions that should be taken into account for improving agricultural trade in Turkey.

Keywords: agricultural trade, energy, coal, oil, gas
JEL codes: Q17, O13, Q4